

**Program Wychowawczo-Profilaktyczny
Szkoły Podstawowej nr 1
im. Jana Pawła II w Tarnowie Podgórnym
Rok szkolny 2026/2027**

„W wychowaniu chodzi właśnie o to, ażeby człowiek stawał się coraz bardziej człowiekiem (...), ażeby również umiał bardziej być nie tylko z drugim, ale i dla drugich”.

JAN PAWEŁ II

ROZDZIAŁ I WPROWADZENIE

Program Wychowawczo-Profilaktyczny Szkoły Podstawowej nr 1 im. Jana Pawła II w Tarnowie Podgórny jest dokumentem przedstawiającym cele i sposób realizacji funkcji wychowawczej i profilaktycznej Szkoły. Dostosowany jest do potrzeb rozwojowych uczniów oraz potrzeb środowiska szkolnego. Obejmuje treści i działania o charakterze wychowawczym i profilaktycznym.

Program na rok szkolny 2026/2027 został opracowany z uwzględnieniem obowiązujących przepisów prawa oświatowego, podstawowych kierunków realizacji polityki oświatowej państwa, diagnozy potrzeb rozwojowych uczniów, czynników chroniących i czynników ryzyka, wniosków z nadzoru pedagogicznego i ewaluacji dotychczasowych działań wychowawczo-profilaktycznych oraz potrzeb społeczności szkolnej.

Zgodnie z art. 26 ust. 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe Program Wychowawczo-Profilaktyczny obejmuje:

1. treści i działania o charakterze wychowawczym skierowane do uczniów;
2. treści i działania o charakterze profilaktycznym skierowane do uczniów, nauczycieli oraz rodziców/opiekunów prawnych.

Głównymi założeniami Programu są:

- zapewnienie bezpieczeństwa dzieciom i młodzieży – członkom społeczności Szkoły, w tym bezpieczeństwa w środowisku cyfrowym;
- promocja zdrowego stylu życia oraz wspieranie zdrowia psychicznego i dobrostanu uczniów;
- wspieranie rozpoznawania talentów dzieci i młodzieży, rozwijanie w oparciu o nie ich kompetencji, wzmacnianie własnej tożsamości, poczucia własnej wartości i sprawczości;
- przeciwdziałanie zagrożeniom współczesnego świata, w tym zachowaniom ryzykownym, uzależnieniom, przemocy rówieśniczej i cyberprzemocy;
- rozwijanie zachowań prospołecznych oraz kompetencji społecznych i emocjonalnych, w szczególności komunikacji, współpracy, empatii, tworzenia więzi społecznych i rówieśniczych oraz konstruktywnego radzenia sobie w sytuacjach trudnych i konfliktowych;
- integracja grup rówieśniczych z uwzględnieniem zróżnicowanych potrzeb i możliwości uczniów, w tym uczniów z niepełnosprawnościami;
- wychowanie do życia w społeczeństwie.

Program realizowany jest poprzez:

- zajęcia z wychowawcą oraz działania wychowawczo-profilaktyczne realizowane podczas zajęć edukacyjnych;
- współpracę wychowawców, nauczycieli wszystkich przedmiotów, pedagoga, pedagoga specjalnego, psychologa, asystenta kulturowego, socjoterapeuty, logopedy, tyflop pedagoga, doradcy zawodowego, pielęgniarki szkolnej oraz pozostałych pracowników szkoły i instytucji działających na rzecz dzieci i ich rodzin;
- pracę z uczniami podczas dodatkowych zajęć, programów, projektów, warsztatów oraz innych działań wychowawczych i profilaktycznych;
- działalność Samorządu Uczniowskiego i Szkolnego Klubu Wolontariatu;
- współpracę z rodzicami/opiekunami prawnymi;
- stosowanie monitoringu wizyjnego w celu wspomaganie bezpieczeństwa uczniów i pracowników oraz ochrony mienia na terenie szkoły, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.

ROZDZIAŁ II OBOWIĄZUJĄCE AKTY PRAWNE

PODSTAWOWE AKTY PRAWA.

- Konwencja o Prawach Dziecka przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20 listopada 1989 r. (Dz.U. z 1991 r. Nr 120, poz. 526, z późn. zm.).

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz.U. 1997 Nr 78, poz. 483, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz.U. z 2026 r. poz. 820, z późn. zm.), w szczególności art. 26 dotyczący programu wychowawczo-profilaktycznego.

PODSTAWA PROGRAMOWA I ORGANIZACJA KSZTAŁCENIA.

- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego (Dz.U. 2017 poz. 356, z późn. zm.) – w zakresie, w jakim pozostaje stosowane w roku szkolnym 2026/2027 w klasach II, III oraz V–VIII szkoły podstawowej.
- Rozporządzenie Ministra Edukacji z dnia 11 marca 2026 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym (Dz.U. 2026 poz. 378), z uwzględnieniem rozporządzenia zmieniającego z dnia 8 lipca 2026 r. (Dz.U. 2026 poz. 958) – obowiązujące od 1 września 2026 r. w wychowaniu przedszkolnym oraz wdrażane w klasach I i IV szkoły podstawowej, z uwzględnieniem odrębnych zasad stosowania podstaw programowych edukacji zdrowotnej oraz edukacji zdrowotnej – zdrowia seksualnego w klasach IV–VIII.
- Rozporządzenie Ministra Edukacji z dnia 17 lipca 2026 r. w sprawie sposobu nauczania szkolnego oraz zakresu treści dotyczących wiedzy o życiu seksualnym człowieka, o zasadach świadomego i odpowiedzialnego rodzicielstwa, o wartości rodziny, życia w fazie prenatalnej oraz metodach i środkach świadomej prokreacji zawartych w podstawie programowej kształcenia ogólnego (Dz.U. 2026 poz. 966).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji z dnia 22 lipca 2026 r. w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół (Dz.U. z 2026 r. poz. 1028).

POMOC PSYCHOLOGICZNO-PEDAGOGICZNA I KSZTAŁCENIE SPECJALNE, DORADZTWO ZAWODOWE.

- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (tekst jednolity: Dz.U. z 2023 r. poz. 1798).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym (Dz.U. z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji z dnia 2 marca 2026 r. w sprawie orzeczeń i opinii wydawanych przez zespoły orzekające działające w publicznych poradniach psychologiczno-pedagogicznych (Dz.U. 2026 poz. 428).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 lutego 2019 r. w sprawie doradztwa zawodowego (Dz.U. z 2019 r. poz. 325, z późn. zm.).

OCHRONA MAŁOLETNICH, BEZPIECZEŃSTWO I PRZECIWDZIAŁANIE PRZEMOCY.

- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz.U. z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz.U. z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2022 r. o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich (Dz.U. z 2026 r. poz. 163, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich (Dz.U. z późn. zm.), z uwzględnieniem zmian wprowadzonych ustawą z dnia 28 lipca 2023 r. (Dz.U. 2023 poz. 1606) – w zakresie standardów ochrony małoletnich.
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz.U. 2023 poz. 1870).

PROFILAKTYKA UZALEŻNIEŃ I OCHRONA ZDROWIA.

- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (tekst jednolity: Dz.U. 2020 poz. 1449).
- Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz.U. z późn. zm.).

DOKUMENTY WEWNĄTRZSZKOLNE.

- Statut Szkoły (aktualizowany zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa).
- Standardy Ochrony Małoletnich obowiązujące w szkole.
- Szkolny Zestaw Programów Nauczania.
- Program Wychowawczo-Profilaktyczny.
- Diagnoza potrzeb rozwojowych uczniów, czynników chroniących i czynników ryzyka, ze szczególnym uwzględnieniem zagrożeń związanych z używaniem substancji psychoaktywnych oraz korzystaniem z technologii informacyjno-komunikacyjnych, w szczególności z aktywnością uczniów w Internecie.
- Wnioski z nadzoru pedagogicznego.
- Wnioski z ewaluacji Programu Wychowawczo-Profilaktycznego z poprzedniego roku szkolnego.

Zgodnie z obowiązującymi kierunkami realizacji polityki oświatowej państwa w roku szkolnym 2026/2027 szczególna uwaga zwrócona będzie na realizację działań w obszarach:

1. Wspieranie przedszkoli i szkół we wdrażaniu zmian wynikających z Reformy26. Kompas Jutra, ukierunkowanych na tworzenie szkoły wymagającej, wspierającej i przyjaznej rozwojowi ucznia.
2. Szkoła miejscem budowania odporności społecznej – kształtowanie postaw patriotycznych, obywatelskich i prospołecznych oraz odpowiedzialności za bezpieczeństwo własne i innych.
3. Edukacja zdrowotna w szkole – promowanie zdrowego stylu życia, aktywności ruchowej oraz przygotowanie uczniów do odpowiedzialnych zachowań prozdrowotnych i udzielania pierwszej pomocy.
4. Promowanie higieny cyfrowej i aktywności off-line. Rozwijanie umiejętności bezpiecznego poruszania się w sieci i krytycznego myślenia, w tym odpowiedzialnego korzystania ze sztucznej inteligencji, a także korzystania z funkcjonalności i zasobów Zintegrowanej Platformy Edukacyjnej.
5. Rozpoznawanie potrzeb dzieci i młodzieży z wykorzystaniem oceny funkcjonowania w środowisku przedszkolnym i szkolnym. Wspieranie przedszkoli i szkół w zakresie współpracy z rodzicami w procesie edukacji, pomocy psychologiczno-pedagogicznej i wychowania w celu zapewnienia spójności i skuteczności wsparcia udzielanego każdemu dziecku.
6. Profilaktyka uzależnień behawioralnych i przeciwdziałanie przemocy rówieśniczej. Wspieranie zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży oraz udzielanie pomocy w kryzysach psychicznych.
7. Wspieranie podejmowania świadomych decyzji edukacyjno-zawodowych, ze szczególnym uwzględnieniem doradztwa zawodowego i promocji kształcenia zawodowego. Upowszechnienie nowej oferty kształcenia zawodowego wypracowanej z branżami.
8. Wspieranie ciekawości i aktywności poznawczej uczniów poprzez promowanie kształcenia interdyscyplinarnego i pracy projektowej oraz wykorzystywanie oceniania kształtującego i informacji zwrotnej w pracy z uczniem.

Przy opracowaniu Programu Wychowawczo-Profilaktycznego uwzględniono:

- obowiązujące akty prawne;
- podstawowe kierunki realizacji polityki oświatowej państwa w roku szkolnym 2026/2027;
- wnioski z nadzoru pedagogicznego w roku szkolnym 2025/2026 dotyczące spraw opiekuńczo-wychowawczych;
- wnioski z diagnoz przeprowadzonych na zakończenie roku szkolnego 2025/2026 w ramach ewaluacji działań wychowawczo-profilaktycznych (identyfikacja czynników

chroniących i czynników ryzyka, ze szczególnym uwzględnieniem zagrożeń związanych z używaniem substancji psychoaktywnych oraz korzystaniem z technologii informacyjno-komunikacyjnych, w szczególności z aktywnością uczniów w Internecie);

- dotychczasowe doświadczenia szkoły;
- propozycje uczniów, rodziców i nauczycieli dotyczące głównych problemów wychowawczych i profilaktycznych w szkole i środowisku;
- wnioski z przeprowadzonych badań dotyczących sytuacji wychowawczej w klasach;
- Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Narkomanii oraz Innych Uzależnień w Gminie Tarnowo Podgórne na lata 2025–2028;
- wyniki raportu „Diagnoza świadomości zdrowia psychicznego i behawioralnego adolescentów w gminie Tarnowo Podgórne w 2026 roku”.

ROZDZIAŁ III

CELE WYCHOWANIA I PROFILAKTYKI SZKOLNEJ

Celem ogólnym wychowania i profilaktyki szkolnej jest wspieranie wszechstronnego rozwoju dzieci i uczniów, wzmacnianie czynników chroniących oraz ograniczanie wpływu czynników ryzyka. Realizacja celu ogólnego obejmuje cztery wzajemnie uzupełniające się obszary działalności szkoły:

1. Działalność wychowawcza.

Ukierunkowana jest na:

- wspieranie rozwoju fizycznego, psychicznego, społecznego, intelektualnego i duchowego dzieci i uczniów;
- kształtowanie systemu wartości oraz postaw opartych na szacunku, odpowiedzialności, współpracy i poszanowaniu godności drugiego człowieka;
- rozwijanie kompetencji społecznych i emocjonalnych oraz budowanie prawidłowych relacji;
- wzmacnianie samodzielności, poczucia własnej wartości, sprawczości i odpowiedzialności;
- kształtowanie postaw prospołecznych, obywatelskich i patriotycznych.

2. Działalność edukacyjna.

Ukierunkowana jest na:

- poszerzanie wiedzy i rozwijanie umiejętności służących zdrowiu, bezpieczeństwu i prawidłowemu rozwojowi;
- rozwijanie umiejętności rozpoznawania emocji, radzenia sobie z trudnościami oraz korzystania z pomocy i wsparcia;
- rozwijanie kompetencji społecznych, komunikacyjnych i umiejętności rozwiązywania konfliktów;
- kształtowanie odpowiedzialnych zachowań i umiejętności dokonywania świadomych wyborów.

3. Działalność informacyjna.

Ukierunkowana jest na:

- dostarczanie dzieciom i uczniom, rodzicom oraz pracownikom szkoły rzetelnych i aktualnych informacji dotyczących zdrowia, bezpieczeństwa i zagrożeń;
- upowszechnianie informacji o dostępnych formach pomocy i wsparcia;
- przekazywanie wiedzy dotyczącej zasad postępowania w sytuacjach zagrożenia oraz zachowań problemowych i ryzykownych.

4. Działalność profilaktyczna.

Ukierunkowana jest na:

- wspieranie prawidłowego rozwoju i zdrowego stylu życia dzieci i uczniów;
- wzmacnianie czynników chroniących oraz ograniczanie czynników ryzyka;
- zapobieganie zachowaniom problemowym i ryzykownym oraz przeciwdziałanie przemocy, agresji, wykluczeniu i uzależnieniom;
- wspieranie dzieci i uczniów wymagających dodatkowej pomocy ze względu na rozpoznane potrzeby lub występujące zagrożenia;
- podejmowanie działań profilaktycznych odpowiednio do potrzeb dzieci i uczniów oraz specyfiki środowiska szkolnego.

ROZDZIAŁ IV

UCZESTNICY PROGRAMU WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNEGO

Realizacja Programu Wychowawczo-Profilaktycznego jest wspólnym zadaniem całej społeczności szkolnej. Poszczególni uczestnicy Programu podejmują działania odpowiednio do swoich kompetencji i zakresu odpowiedzialności, współpracując na rzecz rozwoju, bezpieczeństwa i dobrostanu dzieci i uczniów.

Uczestnikami Programu Wychowawczo-Profilaktycznego są:

- uczniowie, w tym Samorząd Uczniowski i członkowie Szkolnego Klubu Wolontariatu;
- dyrektor szkoły;
- wychowawcy klas;
- nauczyciele;
- rodzice/opiekunowie prawni;
- psycholog, pedagog, pedagog specjalny, socjoterapeuta, logopeda, doradca zawodowy, tyflopedagog oraz nauczyciele współorganizujący proces kształcenia;
- asystent kulturowy;
- instytucje i podmioty działające na rzecz dzieci, uczniów i ich rodzin.

Uczniowie

- przestrzegają zasad i norm obowiązujących w społeczności szkolnej oraz szanują prawa i godność innych osób;
- współtworzą bezpieczną, życzliwą i włączającą społeczność szkolną;
- rozwijają samodzielność, odpowiedzialność, sprawczość i umiejętność podejmowania świadomych decyzji;
- uczą się współpracy, komunikacji, empatii oraz konstruktywnego rozwiązywania konfliktów, w tym korzystania z mediacji;
- dbają o zdrowie, bezpieczeństwo i dobrostan własny oraz innych;
- poznają zasady udzielania pierwszej pomocy i właściwego reagowania w sytuacjach zagrożenia;
- uczą się odpowiedzialnego, bezpiecznego i krytycznego korzystania z technologii oraz różnych źródeł informacji;
- rozwijają zainteresowania, talenty, umiejętności uczenia się i krytycznego myślenia;
- angażują się w życie klasy i szkoły, działalność samorządową, wolontariat oraz działania na rzecz innych osób i środowiska;
- poznają zagrożenia związane z zachowaniami ryzykownymi i uzależnieniami oraz uczą się korzystać z pomocy i wsparcia.

Dyrektor szkoły

- stwarza warunki do realizacji Programu Wychowawczo-Profilaktycznego oraz nadzoruje jego realizację;
- dba o bezpieczeństwo i warunki sprzyjające harmonijnemu rozwojowi psychofizycznemu dzieci i uczniów;
- wspiera nauczycieli, wychowawców i specjalistów w realizacji działań wychowawczych, profilaktycznych i pomocowych;
- stwarza warunki do współpracy szkoły z rodzicami/opiekunami prawnymi oraz instytucjami działającymi na rzecz dzieci, uczniów i ich rodzin;
- uwzględnia wyniki diagnozy, monitorowania i ewaluacji w planowaniu działań szkoły.

Wychowawcy klas

- rozpoznają potrzeby rozwojowe, edukacyjne i wychowawcze uczniów, w tym czynniki chroniące i czynniki ryzyka;
- opracowują i realizują plan pracy wychowawczej klasy z uwzględnieniem celów Programu, specyfiki zespołu oraz bieżących potrzeb uczniów;
- dbają o poczucie bezpieczeństwa, atmosferę współpracy, zaufania, szacunku i wzajemnego wsparcia;
- integrują zespół klasowy, wspierają uczniów o zróżnicowanych potrzebach i przeciwdziałają wykluczeniu;

- rozwijają kompetencje społeczne i emocjonalne uczniów oraz wspierają konstruktywne rozwiązywanie konfliktów;
- współpracują z nauczycielami, specjalistami, dyrekcją oraz instytucjami działającymi na rzecz dziecka i rodziny;
- współpracują z rodzicami/opiekunami prawnymi i informują ich o potrzebach ucznia oraz dostępnych formach wsparcia;
- koordynują działania związane z pomocą psychologiczno-pedagogiczną w zakresie wynikającym z obowiązujących przepisów;
- podejmują działania profilaktyczne adekwatne do rozpoznanych potrzeb i zagrożeń oraz wspierają uczniów znajdujących się w sytuacjach trudnych;
- doskonalą własne kompetencje wychowawcze i profilaktyczne.

Nauczyciele

- realizują zadania wychowawcze i profilaktyczne podczas bieżącej pracy z uczniami;
- dbają o bezpieczeństwo dzieci i uczniów podczas zajęć, przerw, wyjść i wyjazdów szkolnych;
- rozpoznają potrzeby, możliwości, mocne strony, zainteresowania i trudności uczniów oraz udzielają im adekwatnego wsparcia;
- tworzą atmosferę współpracy, szacunku, otwartości i wzajemnego wsparcia;
- reagują na przejawy agresji, przemocy, dyskryminacji, wykluczenia, zachowań ryzykownych oraz sygnały trudności emocjonalnych;
- wspierają rozwój kompetencji społecznych, emocjonalnych, obywatelskich, cyfrowych i zdrowotnych uczniów;
- realizują zalecenia wynikające z opinii i orzeczeń oraz współpracują z wychowawcami i specjalistami;
- włączają treści Programu Wychowawczo-Profilaktycznego do swojej pracy odpowiednio do specyfiki przedmiotu i potrzeb uczniów.

Rodzice/opiekunowie prawni

- zapoznają się z Programem Wychowawczo-Profilaktycznym i współpracują ze szkołą w jego realizacji;
- wspierają rozwój dziecka, dbają o jego bezpieczeństwo, zdrowie i dobrostan oraz wzmocniają jego samodzielność i odpowiedzialność;
- pozostają w kontakcie z wychowawcą, nauczycielami i specjalistami oraz korzystają z proponowanych form pomocy i wsparcia;
- uczestniczą, w miarę potrzeb, w spotkaniach, konsultacjach, warsztatach i działaniach wychowawczo-profilaktycznych;
- współpracują ze szkołą w rozpoznawaniu potrzeb dziecka oraz podejmowaniu działań wspierających jego rozwój i funkcjonowanie;
- uczestniczą w pracach zespołów dotyczących pomocy uczniowi posiadającemu orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego – zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Psycholog, pedagog i socjoterapeuta

- prowadzą działania diagnostyczne służące rozpoznawaniu potrzeb rozwojowych, edukacyjnych i emocjonalno-społecznych uczniów;
- udzielają pomocy psychologiczno-pedagogicznej odpowiednio do rozpoznanych potrzeb;
- prowadzą działania profilaktyczne, psychoedukacyjne, warsztatowe i wspierające;
- wspierają uczniów w radzeniu sobie z emocjami, stresem, trudnościami, konfliktami i sytuacjami kryzysowymi;
- inicjują i prowadzą działania mediacyjne oraz interwencyjne;
- wspierają wychowawców i nauczycieli oraz współpracują z rodzicami/opiekunami prawnymi;
- współpracują z instytucjami i podmiotami działającymi na rzecz dzieci, uczniów i rodzin;
- uczestniczą w diagnozie środowiska szkolnego, planowaniu działań oraz ewaluacji Programu.

Pedagog specjalny

- współpracuje z uczniami, rodzicami, nauczycielami, wychowawcami i specjalistami w rozpoznawaniu indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych uczniów;
- wspiera zespoły nauczycieli w opracowywaniu, realizacji i ocenie skuteczności działań podejmowanych wobec uczniów posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego;
- wspiera nauczycieli i specjalistów w rozpoznawaniu barier i trudności w funkcjonowaniu uczniów oraz w planowaniu adekwatnego wsparcia;
- udziela pomocy psychologiczno-pedagogicznej uczniom, rodzicom i nauczycielom;
- współpracuje z innymi podmiotami odpowiednio do potrzeb ucznia i szkoły.

Logopeda

- prowadzi diagnozę logopedyczną, w tym badania przesiewowe;
- prowadzi zajęcia logopedyczne oraz działania profilaktyczne w zakresie komunikacji językowej;
- udziela porad i konsultacji uczniom, rodzicom i nauczycielom;
- współpracuje z nauczycielami, wychowawcami i specjalistami w rozpoznawaniu potrzeb uczniów i planowaniu odpowiedniego wsparcia.

Asystent kulturowy

- wspiera dzieci i uczniów z doświadczeniem migracji w adaptacji do środowiska szkolnego;
- ułatwia komunikację pomiędzy dzieckiem, rodziną i szkołą, w tym – w miarę możliwości – wspiera komunikację językową;
- pośredniczy w kontaktach szkoły z rodzicami/opiekunami prawnymi uczniów z doświadczeniem migracji;
- wspiera rozwiązywanie trudności wynikających z różnic kulturowych i pomaga budować wzajemne zrozumienie;
- wspiera działania integracyjne oraz uwrażliwia społeczność szkolną na różnorodność kulturową i doświadczenia migracyjne.

Doradca zawodowy

- rozpoznaje potrzeby uczniów związane z planowaniem dalszej edukacji i przyszłości zawodowej;
- gromadzi, aktualizuje i udostępnia informacje edukacyjne i zawodowe;
- prowadzi zajęcia wspierające uczniów w poznawaniu własnych zainteresowań, predyspozycji, mocnych stron i możliwości;
- wspiera uczniów w podejmowaniu świadomych decyzji edukacyjno-zawodowych;
- współpracuje z rodzicami, nauczycielami i instytucjami zajmującymi się doradztwem zawodowym.

Instytucje i podmioty działające na rzecz dzieci, uczniów i ich rodzin

Szkoła współpracuje – odpowiednio do potrzeb – m.in. z Policją, Strażą Gminną, pracownikami ochrony zdrowia, Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną, Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, kuratorami sądowymi, Gminną Komisją ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, asystentami rodziny oraz innymi specjalistami i podmiotami wspierającymi dzieci, uczniów i ich rodziny.

ROZDZIAŁ V

DIAGNOZA W ZAKRESIE WYSTĘPUJĄCYCH POTRZEB W ŚRODOWISKU SZKOLNYM

Diagnoza w zakresie występujących w środowisku potrzeb rozwojowych uczniów, w tym identyfikacji czynników chroniących i czynników ryzyka została opracowana na podstawie:

- ankiety przeprowadzonej wśród uczniów klas IV–VI
- ankiety skierowanej do rodziców/opiekunów uczniów
- kwestionariusza wychowawcy i nauczycieli
- obserwacji prowadzonych przez nauczycieli, wychowawców i specjalistów szkolnych
- analizy dokumentacji szkolnej

- doświadczeń wynikających z realizacji działań wychowawczych i profilaktycznych prowadzonych w roku szkolnym 2025/2026
- wniosków z pracy zespołów nauczycielskich i specjalistów szkolnych
- wyników raportu „Diagnoza świadomości zdrowia psychicznego i behawioralnego adolescentów w gminie Tarnowo Podgórne w 2026 roku”.

Celem diagnozy było rozpoznanie potrzeb rozwojowych, wychowawczych i profilaktycznych uczniów oraz identyfikacja czynników chroniących i czynników ryzyka występujących, w tym zagrożeń związanych z używaniem substancji psychoaktywnych oraz korzystaniem z technologii informacyjno-komunikacyjnych, w szczególności z aktywnością uczniów w Internecie.

Analiza wyników wskazuje, że społeczność szkolna dysponuje licznymi zasobami wspierającymi prawidłowy rozwój uczniów. Uczniowie w większości pozytywnie oceniają swoje relacje rodzinne i rówieśnicze, rodzice deklarują zaangażowanie w wychowanie dzieci oraz wysokie aspiracje edukacyjne, a nauczyciele wskazują na wysoki poziom bezpieczeństwa i zaangażowania w działania wychowawczo-profilaktyczne. Istotnym zasobem szkoły pozostaje dostępność pomocy psychologiczno-pedagogicznej, rozwinięta oferta działań profilaktycznych oraz współpraca specjalistów i nauczycieli.

Jednocześnie wyniki diagnozy wskazują na obszary wymagające dalszych działań wychowawczych i profilaktycznych. Najczęściej pojawiające się potrzeby dotyczą wspierania zdrowia psychicznego uczniów, rozwijania odporności psychicznej, wzmacniania kompetencji emocjonalnych oraz doskonalenia umiejętności radzenia sobie ze stresem, porażką i sytuacjami trudnymi.

Istotnym obszarem wymagającym dalszego wsparcia pozostają relacje rówieśnicze.

W diagnozie pojawiają się sygnały dotyczące konfliktów, agresji słownej, przemocy psychicznej, wykluczenia społecznego oraz trudności w konstruktywnym rozwiązywaniu konfliktów. Zarówno uczniowie, rodzice, jak i nauczyciele wskazują na potrzebę dalszego rozwijania kompetencji społecznych, empatii, współpracy i komunikacji.

Wyniki badań potwierdzają również potrzebę kontynuowania działań związanych z bezpieczeństwem cyfrowym. Respondenci zwracają uwagę na występowanie cyberprzemocy, niewłaściwego korzystania z mediów cyfrowych oraz potrzebę wzmacniania kompetencji związanych z bezpiecznym funkcjonowaniem w przestrzeni internetowej.

W obszarze profilaktyki zachowań ryzykownych zauważalna jest wysoka świadomość zagrożeń związanych z używaniem substancji psychoaktywnych. Jednocześnie wskazane jest dalsze wzmacnianie umiejętności podejmowania odpowiedzialnych decyzji oraz przeciwstawiania się presji grupy rówieśniczej.

Analiza ankiet rodziców wskazuje również na potrzebę wzmacniania współpracy szkoły z rodzicami oraz zwiększania ich udziału w działaniach wychowawczo-profilaktycznych i ewaluacyjnych. Pomimo wysokiego poziomu zaangażowania rodziców, którzy uczestniczyli w badaniu, niski poziom zwrotu ankiet wskazuje na konieczność poszukiwania skuteczniejszych form angażowania rodziców w życie szkoły.

Szczególnego wsparcia wymagają uczniowie młodszych klas szkoły podstawowej, u których obserwowane są trudności związane z regulacją emocji, rozwiązywaniem konfliktów oraz radzeniem sobie z niepowodzeniami.

Czynniki chroniące (zbiorcze): wspierające relacje rodzinne oparte na rozmowie, zainteresowaniu i zaangażowaniu rodziców, poczucie bycia wysłuchanym oraz możliwość uzyskania wsparcia emocjonalnego od osób dorosłych, wysokie aspiracje edukacyjne rodziców, obecność pozytywnych relacji rówieśniczych oraz wsparcia koleżeńskiego, rozwinięte kompetencje społeczne uczniów w zakresie współpracy, koleżeństwa

i przestrzegania zasad, poczucie bezpieczeństwa uczniów w klasach i na terenie szkoły, aktywność fizyczna, zainteresowania, hobby i talenty uczniów, konstruktywne sposoby radzenia sobie ze stresem i napięciem, deklarowana niezgoda na zachowania ryzykowne oraz umiejętność odmawiania, negatywne postawy wobec przemocy, agresji i używania substancji psychoaktywnych, zaangażowanie nauczycieli w działania wychowawczo-profilaktyczne, dostępność pomocy psychologiczno-pedagogicznej, współpraca nauczycieli, wychowawców i specjalistów, oferta działań integracyjnych, sportowych, profilaktycznych

i rozwijających zainteresowania, zgodność celów wychowawczych szkoły i rodziców, systematyczne diagnozowanie potrzeb uczniów i ewaluacja działań szkoły.

Czynniki ryzyka (zbiorcze): trudności uczniów w radzeniu sobie z emocjami, stresem i porażką, obniżony dobrostan psychiczny części uczniów, poczucie osamotnienia, izolacja społeczna i wycofanie, długotrwałe przeżywanie problemów oraz tłumienie emocji, konflikty rówieśnicze, agresja słowna i przemoc psychiczna, wykluczenie społeczne oraz naruszanie granic osobistych, trudności w konstruktywnym rozwiązywaniu konfliktów, cyberprzemoc, hejt i niewłaściwe korzystanie z mediów cyfrowych, nadmierne korzystanie z urządzeń ekranowych, wpływ grup rówieśniczych na podejmowanie zachowań ryzykownych, obecność zachowań związanych z używaniem papierosów, e-papierosów i alkoholu w środowisku rówieśniczym, ograniczona gotowość części uczniów do korzystania ze wsparcia osób dorosłych, niski poziom udziału części rodziców w działaniach ewaluacyjnych i profilaktycznych szkoły, niska motywacja części uczniów do udziału w wybranych formach aktywności dodatkowej.

Rekomendacje do Programu Wychowawczo-Profilaktycznego na rok szkolny 2026/2027.

1. Wzmacnianie zdrowia psychicznego oraz odporności psychicznej uczniów.

Kontynuowanie działań wspierających dobrostan psychiczny uczniów, rozwijanie umiejętności rozpoznawania i wyrażania emocji, radzenia sobie ze stresem, porażką i sytuacjami trudnymi oraz wzmacnianie poczucia własnej wartości i sprawczości.

2. Rozwijanie kompetencji społecznych i budowanie pozytywnych relacji.

Prowadzenie działań rozwijających umiejętność współpracy, komunikacji, empatii, rozwiązywania konfliktów oraz odpowiedzialności za relacje rówieśnicze. Szczególną uwagę należy poświęcić przeciwdziałaniu agresji słownej, przemocy psychicznej, wykluczeniu społecznemu oraz wzmacnianiu kultury wzajemnego szacunku.

3. Wspieranie bezpieczeństwa uczniów, w tym bezpieczeństwa cyfrowego.

Kontynuowanie działań związanych z przeciwdziałaniem cyberprzemocy, rozwijaniem odpowiedzialnego korzystania z mediów cyfrowych, higieną cyfrową oraz kształtowaniem bezpiecznych zachowań w środowisku szkolnym i pozaszkolnym.

4. Profilaktyka zachowań ryzykownych i uzależnień.

Realizacja działań profilaktycznych dotyczących używania substancji psychoaktywnych, wzmacnianie umiejętności podejmowania odpowiedzialnych decyzji oraz przeciwstawiania się presji grupy rówieśniczej, z wykorzystaniem programów rekomendowanych oraz sprawdzonych działań profilaktycznych.

5. Wspieranie aktywności, zainteresowań i poczucia przynależności uczniów.

Tworzenie warunków sprzyjających rozwijaniu zainteresowań, aktywności fizycznej, talentów oraz inicjatyw uczniowskich, a także wzmacnianie poczucia przynależności do społeczności szkolnej poprzez działania integracyjne i prospołeczne.

6. Wzmacnianie współpracy szkoły z rodzicami.

Rozwijanie partnerskiej współpracy z rodzicami poprzez działania edukacyjne, konsultacyjne i informacyjne, zwiększanie udziału rodziców w działaniach wychowawczo-profilaktycznych szkoły oraz wzmacnianie ich zaangażowania w proces diagnozy i ewaluacji podejmowanych działań.

7. Doskonalenie i monitorowanie działań wychowawczo-profilaktycznych.

Systematyczne diagnozowanie potrzeb uczniów, monitorowanie skuteczności podejmowanych działań oraz wykorzystywanie wyników ewaluacji do planowania i modyfikowania działań wychowawczo-profilaktycznych szkoły.

Cele wychowawcze i profilaktyczne.

Na podstawie diagnozy potrzeb szkoły zostały opracowane i przyjęte w roku szkolnym 2026/2027 następujące cele wychowawcze i profilaktyczne:

Uczniowie:

Kontynuacja działań w zakresie:

- zmniejszenia zachowań agresywnych i przemocowych (psychoedukacja)
- kształtowania postawy szacunku, otwartości i akceptacji różnic
- promowania kultury współpracy i wspólnego działania

- wzmacniania poczucia odpowiedzialności za własne zachowania i wypowiedziane słowa
- zwiększenia poczucia sprawstwa w zakresie możliwości rozwijania kompetencji dotyczących konstruktywnych sposobów rozwiązywania konfliktów, nieporozumień, radzenia sobie z trudną sytuacją lub porażką (między innymi mediacja)
- motywowania uczniów do uczenia się, rozwijania swoich zainteresowań, pasji, zdobywania wiedzy na temat swoich zasobów oraz stylów uczenia się
- promocji szeroko rozumianej pomocy i wsparcia (pomoc koleżeńska, pomoc specjalistyczna, pomoc przedmedyczna itp.)
- wyposażenia uczniów w wiedzę oraz praktyczne umiejętności zadbania o zdrowy styl życia w celu niwelowania zachowań ryzykownych.

Nauczyciele:

- podnoszenie kompetencji poprzez udział w szkoleniach zaplanowanych zgodnie z potrzebami szkoły
- realizacja zadań wynikających z Projektu Wartości, który został opracowany w oparciu o Profil Absolwenta oraz innych zaplanowanych przedsięwzięć związanych z treściami wychowawczo-profilaktycznymi szkoły
- konsultacje i omówienie trudnych sytuacji wychowawczych z pedagogiem, psychologiem oraz w zespołach wychowawczych, nauczycielskich
- wymiana doświadczeń i dobrych praktyk w zakresie pracy z uczniami rozwiązywania konfliktów, przeciwdziałania agresji i wspieranie dobrostanu uczniów.

Rodzice:

- udział w zaproponowanych przez szkołę spotkaniach, warsztatach zgodnie z potrzebami
- bieżące wysyłanie materiałów, linków do interesujących materiałów psychoedukacyjnych
- konsultacje z wychowawcami, pedagogiem, psychologiem i innymi specjalistami w sytuacjach wymagających wsparcia.

Wyżej wymienione cele zostały opracowane zgodnie z obowiązującymi w roku szkolnym 2026/2027 kierunkami polityki oświatowej.

Na podstawie diagnozy potrzeb uczniów i środowiska szkolnego, z uwzględnieniem kierunków polityki oświatowej państwa na rok szkolny 2026/2027 oraz założeń Profilu Absolwenta, przyjęto do realizacji katalog wartości stanowiących fundament działań wychowawczo-profilaktycznych szkoły. Wartości te wyznaczają kierunek oddziaływań wychowawczych, wspierają rozwój kompetencji uczniów oraz kształtowanie postaw zgodnych z przyjętą wizją absolwenta szkoły.

Wyżej wymieniony Projekt będzie realizowany podczas zajęć z wychowawcami oraz w formie cyklicznych (dwa razy w roku szkolnym) debat/spotkań z uczniami na poziomach klas z udziałem pedagoga, psychologa, wychowawcy klasy.

ROZDZIAŁ VI MODEL ABSOLWENTA I ABSOLWENTKI SZKOŁY

Model absolwenta szkoły został opracowany z uwzględnieniem wartości, kompetencji fundamentalnych, kompetencji przekrojowych, sprawczości oraz wiedzy rozwijanej w poszczególnych obszarach kształcenia. Konstrukcja ta pozostaje spójna z założeniami Profilu absolwenta i absolwentki oraz z podstawami programowymi obowiązującymi w roku szkolnym 2026/2027.

PROFIL ABSOLWENTA I ABSOLWENTKI ODDZIAŁU PRZEDSZKOLNEGO

Absolwent oddziału przedszkolnego jest dzieckiem ciekawym świata, aktywnym, samodzielny na miarę swojego wieku oraz przygotowanym do podjęcia nauki w szkole podstawowej. Potrafi funkcjonować w grupie, rozpoznaje podstawowe emocje, rozwija kompetencje społeczne i komunikacyjne oraz buduje poczucie własnej wartości.

1. Wartości.

- okazuje szacunek wobec dorosłych i rówieśników;
- uczy się zgodnego współdziałania w grupie;
- poznaje i respektuje zasady obowiązujące w grupie;

- rozwija życzliwość, empatię i gotowość do pomagania innym;
- uczy się odpowiedzialności za własne zachowanie;
- rozwija poczucie przynależności do rodziny, grupy i społeczności;
- poznaje znaczenie dobra, prawdy, odpowiedzialności, sprawiedliwości i solidarności.

2. Kompetencje fundamentalne.

- rozwija kompetencje językowe umożliwiające komunikowanie swoich potrzeb, myśli i doświadczeń;
- rozwija kompetencje matematyczne i wykorzystuje je w sytuacjach odpowiednich do wieku;
- rozwija kompetencje cyfrowe oraz poznaje zasady bezpiecznego korzystania z technologii;
- rozwija kompetencje ruchowe oraz nawyki sprzyjające zdrowiu i aktywności fizycznej.

3. Kompetencje przekrojowe.

- rozpoznaje problemy i podejmuje próby ich rozwiązania;
- rozwija ciekawość, kreatywność i samodzielne myślenie;
- współpracuje z innymi podczas zabawy i wspólnych działań;
- dostrzega potrzeby innych i uczy się reagowania na nie;
- rozpoznaje własne emocje i potrzeby oraz uczy się radzenia sobie z nimi;
- rozwija umiejętność kierowania własnym zachowaniem i dbania o siebie.

4. Sprawczość.

- podejmuje działania z własnej inicjatywy;
- dokonuje prostych wyborów i uczy się odpowiedzialności za ich konsekwencje;
- podejmuje próby osiągnięcia zamierzonego celu;
- rozwija samodzielność i wytrwałość;
- potrafi zwrócić się o pomoc, gdy jej potrzebuje;
- rozwija przekonanie o własnych możliwościach.

5. Realizacja profilu absolwenta i absolwentki w obszarach kształcenia – oddział przedszkolny.

Realizacja profilu absolwenta i absolwentki oddziału przedszkolnego odbywa się w ramach obszarów określonych w podstawie programowej wychowania przedszkolnego, ze szczególnym uwzględnieniem treści związanych z wychowaniem i profilaktyką.

1. Obszar społeczny: budowanie relacji, działanie z innymi i dla innych.

- współdziała z innymi i przestrzega zasad obowiązujących w grupie;
- okazuje szacunek innym osobom i uwzględnia ich potrzeby;
- rozpoznaje zachowania, które mogą być krzywdzące dla innych;
- uczy się rozwiązywania konfliktów;
- pomaga innym i reaguje na ich potrzeby;
- rozwija poczucie przynależności do rodziny, grupy i społeczności.

2. Obszar osobisty: poznanie siebie, kierowanie sobą, wybieranie dobra.

- rozpoznaje i nazywa własne emocje oraz potrzeby;
- rozwija samodzielność, wytrwałość i odpowiedzialność;
- uczy się przewidywania konsekwencji swoich wyborów;
- wyraża sprzeciw w sytuacji zagrożenia, niepewności lub naruszenia jego granic;
- wie, do kogo może zwrócić się o pomoc;
- poznaje sposoby radzenia sobie ze stresem i trudnymi emocjami.

3. Obszar językowy: komunikowanie się ze światem.

- słucha innych i uczestniczy w rozmowie;
- wyraża własne zdanie, potrzeby i przeżycia;
- rozwija umiejętność świadomego odbioru informacji.

4. Obszar matematyczny: odkrywanie matematyki wokół siebie.

- rozpoznaje sytuacje problemowe i poszukuje sposobów ich rozwiązania;
- korzysta z pomocy innych, gdy jej potrzebuje.

5. Obszar przyrodniczy: odkrywanie przyrody i dbanie o nią.

- okazuje troskę o przyrodę i istoty żywe;

- rozwija odpowiedzialne zachowania wobec środowiska.

6. Obszar techniczny: poznawanie techniki przez działanie.

- przestrzega zasad bezpiecznego korzystania z urządzeń i narzędzi;
- poznaje zasady bezpiecznego korzystania ze środków transportu i infrastruktury w najbliższym otoczeniu.

7. Obszar cyfrowy: przygotowanie do bezpiecznego funkcjonowania w społeczeństwie cyfrowym.

- poznaje podstawowe zasady higieny cyfrowej;
- rozpoznaje podstawowe zagrożenia związane z korzystaniem z Internetu;
- poznaje zasady ochrony informacji dotyczących siebie i swoich bliskich;
- uczy się rozpoznawać wpływ mediów i reklamy na dokonywane wybory.

8. Obszar artystyczny: odbieranie i tworzenie sztuki.

- wykorzystuje różne formy ekspresji artystycznej do wyrażania własnych przeżyć i pomysłów;
- uczestniczy we wspólnych działaniach artystycznych.

9. Obszar ruchowy: rozwijanie się w ruchu, dbanie o zdrowie i bezpieczeństwo.

- podejmuje aktywność ruchową i rozwija nawyki sprzyjające zdrowiu;
- przestrzega zasad bezpieczeństwa podczas aktywności ruchowej;
- rozpoznaje sytuacje zagrażające jego bezpieczeństwu lub autonomii;
- zgłasza złe samopoczucie lub potrzebę odpoczynku;
- poznaje zasady zdrowego stylu życia.

PROFIL ABSOLWENTA I ABSOLWENTKI KLAS I–III

Absolwent klas I–III jest uczniem samodzielnym na miarę swojego wieku, ciekawym świata i gotowym do dalszego uczenia się. Potrafi współpracować z innymi, komunikować swoje potrzeby, emocje i opinie oraz przestrzegać ustalonych zasad. Rozwija odpowiedzialność za własne zachowanie, dba o zdrowie i bezpieczeństwo, szanuje innych ludzi i środowisko oraz buduje poczucie własnej wartości i sprawczości.

1. Wartości.

- okazuje szacunek innym osobom, ich godności, potrzebom i odmienności;
- poznaje znaczenie dobra, prawdy, odpowiedzialności, sprawiedliwości i solidarności;
- rozwija odpowiedzialność za własne zachowanie i podejmowane decyzje;
- współdziała z innymi i podejmuje działania na rzecz wspólnego dobra;
- rozwija empatię, życzliwość i gotowość do pomagania;
- buduje poczucie przynależności do rodziny, klasy, szkoły i społeczności;
- rozwija odpowiedzialność za środowisko przyrodnicze.

2. Kompetencje fundamentalne.

- rozwija kompetencje językowe służące komunikowaniu się, rozumieniu innych oraz wyrażaniu własnych myśli, potrzeb i opinii;
- rozwija kompetencje matematyczne i wykorzystuje je w codziennych sytuacjach;
- rozwija kompetencje cyfrowe oraz uczy się bezpiecznego i odpowiedzialnego korzystania z technologii;
- rozwija kompetencje ruchowe, sprawność fizyczną oraz nawyki sprzyjające zdrowiu.

3. Kompetencje przekrojowe.

- rozpoznaje problemy i poszukuje sposobów ich rozwiązania;
- rozwija myślenie krytyczne i kreatywne;
- współpracuje z innymi;
- dostrzega potrzeby innych osób i podejmuje działania na ich rzecz;
- rozwija umiejętność kierowania sobą;
- dba o siebie, swoje zdrowie, bezpieczeństwo i dobrostan.

4. Sprawczość.

- podejmuje inicjatywę i dokonuje wyborów odpowiednich do wieku;
- wyznacza proste cele i podejmuje działania prowadzące do ich osiągnięcia;
- rozwija samodzielność i odpowiedzialność za własne działania;
- podejmuje kolejne próby mimo pojawiających się trudności;
- potrafi korzystać ze wsparcia i zwracać się o pomoc;
- dostrzega wpływ własnych działań na siebie i innych.

5. Realizacja profilu absolwenta i absolwentki w obszarach kształcenia – klasy I–III.

Realizacja profilu absolwenta i absolwentki klas I–III odbywa się w ramach edukacji wczesnoszkolnej, z uwzględnieniem podstaw programowych obowiązujących poszczególne roczniki w roku szkolnym 2026/2027 oraz ze szczególnym uwzględnieniem treści związanych z wychowaniem i profilaktyką.

1. Edukacja językowa.

- komunikuje własne myśli, potrzeby, emocje i opinie;
- słucha innych i uczestniczy w rozmowie z poszanowaniem rozmówcy;
- współpracuje i komunikuje się w grupie;
- rozwija umiejętność świadomego i krytycznego odbioru informacji.

2. Edukacja matematyczna.

- podejmuje próby rozwiązywania problemów i poszukuje różnych sposobów działania;
- rozwija wytrwałość i korzysta z pomocy w sytuacji trudności.

3. Edukacja przyrodnicza.

- rozwija odpowiedzialność za środowisko przyrodnicze;
- rozwija zachowania sprzyjające zdrowiu i bezpieczeństwu;
- rozpoznaje zagrożenia występujące w otoczeniu i uczy się właściwego reagowania.

4. Edukacja społeczna.

- rozwija samoświadomość i poczucie własnej wartości;
- rozpoznaje własne emocje i rozwija umiejętność radzenia sobie z nimi;
- przestrzega zasad oraz szanuje prawa i potrzeby innych osób;
- współpracuje, okazuje empatię i podejmuje działania na rzecz innych;
- uczy się konstruktywnego rozwiązywania konfliktów;
- szanuje różnorodność i reaguje na zachowania krzywdzące;
- rozwija poczucie przynależności do klasy, szkoły i społeczności.

5. Edukacja artystyczna.

- wyraża emocje, doświadczenia i pomysły poprzez działania artystyczne;
- rozwija kreatywność i wrażliwość;
- współdziała z innymi podczas wspólnych działań artystycznych.

6. Edukacja techniczna i informatyczna.

- przestrzega zasad bezpieczeństwa podczas korzystania z urządzeń, narzędzi i technologii;
- rozwija bezpieczne i odpowiedzialne zachowania w środowisku cyfrowym;
- chroni swoją prywatność i bezpieczeństwo podczas korzystania z technologii;
- rozwija właściwe nawyki związane z korzystaniem z urządzeń cyfrowych.

7. Wychowanie fizyczne.

- rozwija nawyki związane z aktywnością fizyczną i zdrowiem;
- dba o bezpieczeństwo własne i innych podczas aktywności ruchowej;
- przestrzega zasad i uczy się właściwego współdziałania;
- rozpoznaje potrzeby własnego organizmu i odpowiednio na nie reaguje.

8. Etyka.

- poznaje wartości i normy odnoszące się do postępowania wobec siebie, innych ludzi i środowiska;
- rozwija umiejętność oceny własnego zachowania i jego konsekwencji;
- okazuje szacunek dla godności, praw i potrzeb innych osób;

- rozwija odpowiedzialność, uczciwość, empatię i gotowość do działania na rzecz dobra wspólnego.

PROFIL ABSOLWENTA I ABSOLWENTKI KLAS IV–VIII

Absolwent klas IV–VIII jest uczniem samodzielnym, odpowiedzialnym i przygotowanym do dalszego kształcenia oraz świadomego funkcjonowania w społeczeństwie. Potrafi współpracować z innymi, krytycznie myśleć, rozwiązywać problemy i podejmować odpowiedzialne decyzje. Dbą o zdrowie, bezpieczeństwo i dobrostan własny oraz innych, szanuje godność i różnorodność ludzi, rozwija swoje zainteresowania i poczucie sprawczości oraz odpowiedzialnie funkcjonuje w środowisku społecznym, przyrodniczym i cyfrowym.

1. Wartości.

- szanuje godność, prawa, potrzeby i odmienność innych osób;
- kieruje się dobrem, prawdą, odpowiedzialnością, sprawiedliwością i solidarnością;
- rozwija odpowiedzialność za własne decyzje i zachowanie;
- buduje poczucie przynależności do wspólnoty szkolnej, lokalnej i narodowej;
- rozwija empatię, życzliwość i gotowość do działania na rzecz innych;
- szanuje dziedzictwo kulturowe, tradycję oraz różnorodność społeczną i kulturową;
- rozwija odpowiedzialność za środowisko i dobro wspólne.

2. Kompetencje fundamentalne.

- rozwija kompetencje językowe umożliwiające skuteczne komunikowanie się, rozumienie i krytyczny odbiór informacji;
- rozwija kompetencje matematyczne oraz wykorzystuje je do rozwiązywania problemów;
- rozwija kompetencje cyfrowe, bezpiecznie, świadomie i odpowiedzialnie korzystając z technologii;
- rozwija kompetencje ruchowe oraz nawyki związane z aktywnością fizyczną i troską o zdrowie.

3. Kompetencje przekrojowe.

- rozpoznaje problemy, analizuje je i poszukuje sposobów ich rozwiązania;
- rozwija myślenie krytyczne i kreatywne;
- współpracuje, komunikuje się i podejmuje wspólne działania;
- dostrzega potrzeby innych osób i podejmuje działania na ich rzecz;
- rozwija umiejętność kierowania sobą i organizowania własnej pracy;
- dba o siebie, własne zdrowie, bezpieczeństwo i dobrostan.

4. Sprawczość.

- rozpoznaje swoje możliwości, zainteresowania i mocne strony;
- wyznacza cele, planuje działania i dąży do ich realizacji;
- podejmuje inicjatywę i dokonuje odpowiedzialnych wyborów;
- przewiduje konsekwencje swoich decyzji i bierze odpowiedzialność za własne działania;
- podejmuje kolejne próby mimo trudności i korzysta ze wsparcia, gdy go potrzebuje;
- angażuje się w działania na rzecz klasy, szkoły, społeczności i otoczenia;
- dostrzega wpływ własnego działania na siebie, innych ludzi i środowisko.

5. Realizacja profilu absolwenta i absolwentki w poszczególnych przedmiotach i obszarach kształcenia – II etap edukacyjny.

Realizacja profilu absolwenta i absolwentki klas IV–VIII odbywa się w ramach przedmiotów i obszarów kształcenia, z uwzględnieniem podstaw programowych obowiązujących poszczególne roczniki w roku szkolnym 2026/2027 oraz ze szczególnym uwzględnieniem treści związanych z wychowaniem i profilaktyką.

1. Język polski

- wyraża własne stanowisko i je uzasadnia;
- uczestniczy w dialogu z poszanowaniem rozmówcy;
- rozpoznaje wartości, postawy i wybory człowieka przedstawiane w tekstach kultury;
- rozwija empatię i wrażliwość na doświadczenia innych osób;
- rozwija krytyczny odbiór informacji i komunikatów;
- rozwija odpowiedzialność za sposób posługiwania się językiem.

2. Języki obce nowożytne.

- komunikuje się z innymi w sposób adekwatny do sytuacji;
- współdziała podczas pracy w grupie;
- rozwija otwartość i szacunek wobec różnorodności językowej i kulturowej;
- wykorzystuje strategie umożliwiające radzenie sobie z trudnościami komunikacyjnymi.

3. Matematyka.

- analizuje sytuacje problemowe i poszukuje sposobów ich rozwiązania;
- uzasadnia własny sposób rozumowania;
- rozwija samodzielność i wytrwałość w rozwiązywaniu problemów.

4. Historia.

- rozwija szacunek dla dziedzictwa historycznego i kulturowego;
- buduje świadomość własnej tożsamości i przynależności do wspólnoty;
- dostrzega różne doświadczenia i perspektywy ludzi;
- analizuje przyczyny i konsekwencje ludzkich decyzji;
- rozwija krytyczną analizę źródeł i informacji.

5. Wiedza o społeczeństwie.

- zna podstawowe prawa i obowiązki człowieka i obywatela;
- szanuje godność i prawa innych osób;
- rozwija umiejętność współpracy i dialogu;
- rozpoznaje zachowania naruszające prawa innych osób;
- rozwija odpowiedzialność obywatelską i gotowość działania na rzecz dobra wspólnego.

6. Przyroda.

- rozwija odpowiedzialność za środowisko przyrodnicze;
- rozpoznaje zależności między działalnością człowieka, środowiskiem i zdrowiem;
- rozwija zachowania sprzyjające bezpieczeństwu własnemu i innych;
- współpracuje i podejmuje działania służące rozwiązywaniu problemów.

7. Geografia.

- rozwija odpowiedzialność za środowisko i jego zasoby;
- dostrzega zależności między działalnością człowieka a środowiskiem;
- rozwija szacunek wobec różnorodności społecznej i kulturowej;
- rozwija odpowiedzialność za własne otoczenie.

8. Biologia.

- rozwija odpowiedzialność za własne zdrowie;
- rozpoznaje czynniki wpływające na zdrowie i funkcjonowanie organizmu;
- rozwija szacunek dla życia, przyrody i różnorodności biologicznej;
- wykorzystuje wiedzę do podejmowania świadomych decyzji dotyczących zdrowia i środowiska.

9. Chemia.

- przestrzega zasad bezpiecznej pracy podczas działań praktycznych;
- odpowiedzialnie postępuje z substancjami i materiałami;
- rozpoznaje wybrane związki między substancjami chemicznymi, zdrowiem człowieka i środowiskiem.

10. Fizyka.

- przestrzega zasad bezpieczeństwa podczas doświadczeń i działań praktycznych;
- wykorzystuje wiedzę do rozpoznawania wybranych zagrożeń występujących w codziennym otoczeniu;
- rozwija krytyczne i analityczne myślenie podczas rozwiązywania problemów.

11. Informatyka.

- korzysta z technologii cyfrowych w sposób bezpieczny i odpowiedzialny;
- chroni swoją prywatność i dane w środowisku cyfrowym;
- respektuje prawa, prywatność i własność intelektualną innych osób;
- rozpoznaje zagrożenia występujące w środowisku cyfrowym i właściwie na nie reaguje;

- krytycznie ocenia informacje i treści dostępne w środowisku cyfrowym;
- przestrzega zasad właściwej komunikacji cyfrowej.

12. Technika.

- przestrzega zasad bezpieczeństwa i higieny podczas działań technicznych;
- odpowiedzialnie korzysta z narzędzi, urządzeń i materiałów;
- rozwija samodzielność i umiejętność organizacji pracy;
- współpracuje z innymi podczas realizacji zadań praktycznych.

13. Zajęcia praktyczno-techniczne.

- planuje i organizuje własne działania;
- rozwija samodzielność, zaradność i odpowiedzialność;
- współpracuje podczas realizacji zadań i projektów;
- rozwiązuje problemy pojawiające się podczas działań praktycznych;
- bezpiecznie korzysta z narzędzi, urządzeń i materiałów.

14. Muzyka.

- rozwija wrażliwość na wartości kultury i sztuki;
- wyraża emocje i doświadczenia poprzez aktywność muzyczną;
- współpracuje z innymi podczas wspólnych działań muzycznych;
- rozwija szacunek dla dorobku kulturowego.

15. Plastyka.

- rozwija kreatywność, wrażliwość i umiejętność wyrażania siebie;
- szanuje twórczość własną i innych osób;
- rozwija świadomy odbiór przekazów wizualnych;
- poznaje i szanuje dziedzictwo kulturowe.

16. Wychowanie fizyczne.

- rozwija nawyki sprzyjające aktywności fizycznej i zdrowiu;
- przestrzega zasad bezpieczeństwa podczas aktywności fizycznej;
- współpracuje z innymi i respektuje zasady fair play;
- rozwija odpowiedzialność za zdrowie własne i innych;
- rozpoznaje czynniki wpływające na zdrowie i samopoczucie;
- poznaje konstruktywne sposoby radzenia sobie ze stresem.

17. Edukacja dla bezpieczeństwa.

- zna zasady właściwego zachowania w sytuacjach zagrożenia;
- rozwija odpowiedzialność za bezpieczeństwo własne i innych;
- zna zasady udzielania pierwszej pomocy;
- potrafi właściwie reagować i korzystać z pomocy odpowiednich służb w sytuacji zagrożenia.

18. Edukacja zdrowotna.

- rozwija odpowiedzialność za zdrowie fizyczne, psychiczne i społeczne;
- rozpoznaje czynniki wpływające na zdrowie i dobrostan;
- rozwija umiejętność rozpoznawania emocji, radzenia sobie ze stresem i korzystania ze wsparcia;
- buduje relacje oparte na szacunku, empatii, komunikacji i poszanowaniu granic;
- rozpoznaje zachowania krzywdzące i wie, jak właściwie na nie reagować;
- rozwija zasady higieny cyfrowej i bezpiecznego funkcjonowania w Internecie;
- poznaje czynniki ryzyka związane z zachowaniami szkodliwymi dla zdrowia i sposoby ich unikania;
- rozwija nawyki sprzyjające zdrowiu i aktywności fizycznej.

19. Edukacja zdrowotna – zdrowie seksualne.

- rozwija odpowiedzialność za zdrowie oraz podejmowane decyzje;
- rozwija umiejętność budowania relacji opartych na szacunku, odpowiedzialności i poszanowaniu granic;
- rozumie znaczenie intymności oraz poszanowania granic własnych i innych osób;

- rozpoznaje presję i zachowania naruszające granice oraz zna sposoby właściwego reagowania;
- rozpoznaje sytuacje przemocy i wie, gdzie oraz do kogo może zwrócić się o pomoc;
- rozwija umiejętność podejmowania świadomych i odpowiedzialnych decyzji dotyczących własnego zdrowia i bezpieczeństwa;
- rozwija poczucie własnej wartości, sprawczość oraz odpowiedzialność za własne wybory.

20. Etyka.

- rozpoznaje wartości i normy moralne oraz odnosi je do własnego postępowania;
- rozwija szacunek dla godności i praw innych osób;
- analizuje konsekwencje własnych decyzji i działań;
- rozwija empatię, odpowiedzialność i wrażliwość na potrzeby innych;
- rozwija umiejętność dialogu i szacunku wobec odmiennych stanowisk.

21. Doradztwo zawodowe.

- rozpoznaje własne zainteresowania, uzdolnienia, mocne strony i możliwości;
- rozwija wiedzę o świecie zawodów i znaczeniu pracy;
- uczy się podejmowania świadomych decyzji dotyczących dalszej edukacji;
- rozwija odpowiedzialność, samodzielność i umiejętność planowania własnego rozwoju;
- rozwija umiejętność współpracy i komunikacji.

ROZDZIAŁ VII

OBSZARY I KIERUNKI PRACY WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNEJ W ROKU SZKOLNYM 2026/2027

Obszary i kierunki pracy wychowawczo-profilaktycznej na rok szkolny 2026/2027 zostały opracowane z uwzględnieniem kierunków realizacji polityki oświatowej państwa, podstawy programowej, Profilu absolwenta i absolwentki, wniosków z diagnozy potrzeb społeczności szkolnej oraz rozpoznanych czynników chroniących i czynników ryzyka, w tym zagrożeń związanych z używaniem substancji psychoaktywnych oraz korzystaniem z technologii informacyjno-komunikacyjnych, w szczególności z aktywnością uczniów w Internecie. Uwzględniają również potrzeby i możliwości rozwojowe dzieci i uczniów na poszczególnych etapach edukacyjnych. Stanowią podstawę do opracowania planów pracy wychowawczej dla poszczególnych poziomów klas, z możliwością dostosowania sposobu realizacji do aktualnych potrzeb grupy i danego zespołu klasowego.

ODDZIAŁ PRZEDSZKOLNY

I. BEZPIECZNI KAŻDEGO DNIA.

Bezpieczni każdego dnia – dbamy o siebie i innych. Jakie wspólne zasady pomagają nam bezpiecznie bawić się w sali, na placu zabaw i podczas wycieczek? Skąd wiemy, które zabawy i pomysły są dla nas bezpieczne, a które mogą przynieść nam lub innym szkodę? Co robimy i do kogo się zwracamy, kiedy wydarzy się coś niespodziewanego lub trudnego?

Ciekawość jest ważna, ale bezpieczeństwo też – czego nie dotykam, nie próbuję i nie biorę bez zgody dorosłego? Czy wszystko, co nas zaciekawi, możemy dotknąć, spróbować albo wziąć ze sobą? Jak możemy sprawdzić, czy coś jest dla nas bezpieczne? W jaki sposób możemy bezpiecznie poznawać nowe i tajemnicze rzeczy razem z dorosłymi?

Zanim zrobię – pomyślę! – wybieram to, co jest bezpieczne dla mnie i innych. Co może się wydarzyć, jeśli najpierw działamy, a dopiero potem myślimy? O czym warto pomyśleć, zanim coś zrobimy? Czy musimy robić to samo, co robią inni, jeśli czujemy, że ich pomysł na zabawę jest niebezpieczny?

Skarżę czy proszę o pomoc? – uczę się rozpoznawać, kiedy potrzebuję pomocy dorosłego. Kiedy możemy sami poradzić sobie z trudną sytuacją, a kiedy potrzebujemy pomocy dorosłego? Po czym możemy poznać, że sytuacja jest dla nas zbyt trudna albo może być niebezpieczna? Dlaczego prośenie o pomoc dorosłego to wyraz odwagi, a nie słabości?

Mały ratownik – uczę się, jak bezpiecznie pomagać. Po czym możemy poznać, że ktoś potrzebuje pomocy? Dlaczego, kiedy chcemy komuś pomóc, najpierw trzeba zadbać o własne

bezpieczeństwo i jak najszybciej powiadomić osobę dorosłą? Jakie numery alarmowe warto znać i kiedy można z nich korzystać?

II. EMOCJE – ROZPOZNAJĘ, WYRAŻAM, RADZĘ SOBIE.

Co czuję, co czujesz? – poznajemy emocje. Jakie emocje potrafimy już nazwać? Co może dziać się z naszym ciałem, kiedy przeżywamy różne emocje? Co może nam pomóc rozpoznać emocje u siebie i u innych?

Każda emocja jest ważna – po co są nam radość, smutek, złość i strach? Czy strach może nas przed czymś ostrzegać i nas chronić? O czym mogą nam mówić złość i smutek? Dlaczego niektóre emocje są dla nas przyjemne, a inne nieprzyjemne? I od czego to zależy?

Emocje mają wiele twarzy – jak możemy pokazać i powiedzieć, co czujemy? Jak twarz, głos, gesty i ciało mogą pokazywać emocje? Jak możemy powiedzieć drugiej osobie o tym, co czujemy? Czy każdy człowiek pokazuje tę samą emocję w taki sam sposób?

Złość, smutek, strach... i co dalej? – odkrywamy sposoby radzenia sobie z trudnymi emocjami. Co może nam pomóc, kiedy czujemy złość, smutek albo strach?

Jak możemy wyrazić złość lub smutek, aby nikogo nie skrzywdzić i niczego nie zniszczyć? Jak możemy pomóc swojemu ciału i głowie, gdy czujemy duże napięcie lub niepokój?

Różni ludzie, różne emocje – czy w tej samej sytuacji możemy czuć coś innego? Czy to samo wydarzenie może jedną osobę cieszyć, a inną martwić albo przestraszyć? Dlaczego nie wszyscy reagujemy tak samo? Jak możemy zachować się wobec kogoś, kto czuje inaczej niż my?

III. DOBRE RELACJE – ROZMAWIAM, WSPÓŁPRACUJĘ, SZUKAM ROZWIĄZAŃ.

Czy słowo lub gest może być jak prezent? – odkrywamy moc życzliwości. Jakie słowa mają taką moc, że potrafią poprawić komuś humor lub dodać odwagi? Jak możemy komuś podarować życzliwość, nie mówiąc ani jednego słowa? Co dzieje się w nas i wokół nas, kiedy doświadczamy życzliwości i przekazujemy ją dalej?

Czy słowa mogą ranić jak szpilki? – dlaczego warto uważać na to, co mówimy? Dlaczego brzydkie lub dokuczliwe słowa mogą sprawić komuś przykrość? Jak możemy odważnie zareagować, gdy słyszymy, że ktoś w grupie używa słów, które obrażają lub wyśmiewają drugą osobę? Co możemy powiedzieć zamiast słów, które obrażają, wyśmiewają albo ranią drugą osobę?

Zabawa na TAK, kłótnia na STOP – tworzymy zasady wspólnej zabawy. Po czym poznajemy, że wszyscy uczestnicy dobrze czują się we wspólnej zabawie? Co robimy i jak reagujemy, kiedy ktoś w trakcie zabawy mówi „nie” albo „stop”? Jak możemy naprawić sytuację, gdy podczas wspólnej zabawy wydarzy się coś niemiłego?

Ty masz swój pomysł, ja mam swój – jak się dogadać, kiedy chcemy czegoś innego? Czy dwie osoby mogą mieć różne, ale równie dobre pomysły? Jak możemy opowiedzieć o swoim pomysle, jednocześnie z uwagą słuchając drugiej osoby? Czy możemy znaleźć rozwiązanie, które będzie dobre dla obu stron?

Pokłóciliśmy się i co dalej? – poznajemy zasady mini-mediacji. Czy kłótnie mogą nas czegoś dobrego nauczyć? Jakie zasady mogą nam pomóc bezpiecznie rozwiązać spór? Czy w sytuacji konfliktu ważniejsze jest szukanie winnego, czy wysłuchanie tego, co czuje i czego potrzebuje każda ze stron?

IV. EKRANY I BEZPIECZNE KORZYSTANIE Z TECHNOLOGII.

Czy ekran może zastąpić zabawę i przyjaźń? – odkrywamy wartość relacji. Co daje nam wspólna zabawa z rówieśnikami, czego nie zastąpi samo oglądanie bajek lub granie? Dlaczego potrzebujemy kontaktu z innymi ludźmi, a nie tylko czasu przed ekranem? Jakie ciekawe rzeczy możemy robić razem, kiedy odkładamy telefon, tablet lub wyłączamy telewizor?

Mam przewodnika w cyfrowym świecie – kiedy potrzebuję pomocy dorosłego? W czym dorosły może nam pomóc i jak może nas chronić podczas korzystania z urządzeń ekranowych? Co powinniśmy zrobić, kiedy na ekranie zobaczymy coś, co nas przestraszy, zasmuci lub czego nie rozumiemy? Dlaczego z trudnymi sytuacjami, które spotykają nas podczas korzystania z internetu, nie musimy radzić sobie sami?

Jeszcze jedna bajka, jeszcze jedna gra – jak rozpoznać moment na odłożenie ekranu? Dlaczego czasami tak trudno jest nam skończyć oglądanie lub granie i odłożyć urządzenie? Po

czy możemy zauważyć, że nadszedł czas na zrobienie przerwy? Jakie umówione z dorosłymi zasady mogą nam pomóc zakończyć korzystanie z ekranu?

Czas na ekran, czas na ruch – znajdujemy miejsce na zdrowie i bycie razem. Jak może czuć się nasze ciało i jak może zmieniać się nasze samopoczucie, kiedy spędzamy zbyt dużo czasu przed ekranem? Dlaczego w ciągu dnia potrzebujemy różnych aktywności: ruchu, zabawy na świeżym powietrzu, odpoczynku i czasu z bliskimi? Jakie zabawy bez użycia technologii sprawiają nam przyjemność i pozwalają być w ruchu?

V. ZDROWIE I DOBRE NAWYKI – DBAM O SIEBIE KAŻDEGO DNIA.

Paliwo dla ciała – mądre wybory. Dlaczego nasze ciało potrzebuje różnych produktów i jak zdrowe jedzenie pomaga nam rosnąć? O jakie zdrowe nawyki możemy zadbać każdego dnia? Dlaczego woda jest ważna dla naszego organizmu i kiedy powinniśmy po nią sięgać?

Czyste ręce, zdrowe zęby, dobre nawyki – moje codzienne rytuały higieniczne. W jakich sytuacjach w ciągu dnia szczególnie ważne jest mycie rąk? Co każdego dnia możemy robić, aby dbać o nasze zęby i zdrowy uśmiech? Jak małe, codzienne nawyki pomagają nam chronić zdrowie?

Akcja – regeneracja! – znajdujemy czas na sen i aktywność. Co dzieje się z naszym ciałem, kiedy jesteśmy w ruchu i aktywnie się bawimy? Po czym poznajemy, że nasze ciało i mózg są zmęczone i potrzebują odpoczynku? Dlaczego sen pomaga nam następnego dnia uczyć się, bawić i mieć energię?

VI. LUBIĘ SIEBIE I SZANUJĘ SVOJE GRANICE – ODKRYWAM WŁASNĄ WARTOŚĆ.

Lubię siebie – jak być przyjacielem dla samego siebie? Co to znaczy być przyjacielem dla samego siebie i jak możemy mówić o sobie z życzliwością? Co sprawia, że każdy z nas jest wyjątkowy i jedyny w swoim rodzaju? Dlaczego warto znać swoje mocne strony i z czego możemy być dumni?

Nie muszę być taki jak inni – odkrywam swoją wyjątkowość. Czy musimy wyglądać, mieć i lubić dokładnie to samo co nasi koledzy i koleżanki? Jak możemy się czuć, kiedy ciągle porównujemy się z innymi? Co dobrego możemy zauważyć w tym, że różnimy się od siebie, i jak możemy szanować wybory innych dzieci?

Moje granice – uczę się mówić „tak”, „nie” i „stop”. W jakich codziennych sytuacjach mamy prawo powiedzieć „nie” lub „stop”? Jak możemy jasno i odważnie powiedzieć, czego chcemy albo czego nie chcemy, szanując przy tym drugą osobę? Do kogo z dorosłych możemy zwrócić się o pomoc, gdy ktoś nie szanuje naszych granic?

Potrafię coraz więcej – zauważam, jak rosnę i się rozwijam. Co dziś potrafię już zrobić samodzielnie, czego kiedyś jeszcze nie umiałem? Jak możemy cieszyć się z małych, codziennych kroków i postępów? Co możemy zrobić i kogo poprosić o wsparcie, kiedy czegoś jeszcze nie potrafimy, ale chcemy się tego nauczyć?

VII. KAŻDY JEST WAŻNY – EMPATIA, SZACUNEK I AKCEPTACJA.

Każdy z nas jest ważny – co każdy wnosi do naszej grupy? Co wyjątkowego każdy z nas może wnieść do życia naszej grupy? W jaki sposób możemy odkrywać i wykorzystywać nasze różne talenty i umiejętności? Co możemy wspólnie zrobić, aby nikt w grupie nie czuł się pominięty lub samotny?

Każdy jest inny – razem tworzymy wyjątkową społeczność. Czym możemy się od siebie różnić i co ciekawego dają naszej grupie te różnice? Co możemy mieć ze sobą wspólnego mimo tego, że się różnimy? Jak możemy pokazać drugiej osobie, że szanujemy ją taką, jaka jest?

Inny nie znaczy gorszy – poznajemy, szanujemy i uczymy się od siebie. Dlaczego nie trzeba być takim samym, aby móc się razem bawić i lubić? Czego ciekawego i dobrego możemy nauczyć się od kogoś, kto różni się od nas? Jak możemy wspierać kolegów i koleżanki, którzy mogą potrzebować czegoś innego niż my?

Okulary Ciekawości – poznaję innych z ciekawością. Czego mogę jeszcze nie wiedzieć o moich kolegach i koleżankach z grupy? O co możemy zapytać drugą osobę, aby ją lepiej poznać i zrozumieć? Co mogę zrobić, kiedy już wiem, że koleżanka lub kolega potrzebuje w zabawie czegoś innego niż ja?

VIII. UCZĘ SIĘ I ODKRYWAM ŚWIAT.

Świat jest pełen rzeczy do odkrycia – uczę się przez pytania i działanie. Gdzie wokół nas możemy odkrywać i uczyć się nowych, ciekawych rzeczy? Czego możemy dowiedzieć się podczas zabawy, czytania książek, obserwowania przyrody i różnych doświadczeń? Czego możemy uczyć się od innych ludzi?

Nie wiem jeszcze – ale mogę się dowiedzieć. Czy musimy od razu znać odpowiedź na każde pytanie? Co możemy zrobić, kiedy czegoś nie wiemy, ale chcemy się tego dowiedzieć? Gdzie i z czyją pomocą możemy szukać odpowiedzi na nasze pytania?

Nie wyszło? Spróbuję inaczej! – błędy też nas uczą. Czego może nas nauczyć sytuacja, w której coś nie udało się za pierwszym razem? Jak możemy poradzić sobie z emocjami, kiedy coś nam nie wychodzi? Co możemy zrobić zamiast rezygnować z podjętego działania?

Ty uczysz mnie, ja uczę ciebie – uczymy się od siebie nawzajem. Czego ciekawego możemy nauczyć się od naszych koleżanek i kolegów? Czym ja mogę podzielić się z innymi dziećmi w grupie? Co zyskujemy dzięki wspólnemu odkrywaniu świata i uczeniu się od siebie?

IX. JESTEM CZĘŚCIĄ GRUPY, PRZEDSZKOLA I ŚWIATA.

Razem możemy więcej – odkrywamy siłę współpracy. Co możemy zrobić razem, czego trudno byłoby dokonać jednej osobie? W jaki sposób możemy podzielić się zadaniami podczas wspólnego działania? Co pomaga nam współpracować, kiedy mamy różne pomysły?

Nasza grupa to nasze wspólne miejsce – jak możemy o nie dbać? Co sprawia, że dobrze i bezpiecznie czujemy się w naszej grupie? O co możemy wspólnie dbać w naszej sali i przedszkolu? Co każdy z nas może zrobić dla naszej małej społeczności?

Po co nam zasady i tradycje? Dlaczego wspólne zasady w naszej grupie są potrzebne i powinny dotyczyć wszystkich? Jakie zwyczaje i tradycje są ważne w naszych rodzinach i w przedszkolu? Jakie symbole, miejsca i święta pomagają nam poznawać nasz kraj?

Mały człowiek, wielka sprawa – dbamy o planetę i innych. Co dobrego możemy zrobić dla innych ludzi w naszym najbliższym otoczeniu? W jaki sposób możemy na co dzień troszczyć się o zwierzęta i przyrodę? Jak nasze małe, codzienne działania mogą zmieniać świat na lepsze?

X. MOJE ZAINTERESOWANIA, TALENTY I MARZENIA.

Co mnie ciekawi? – odkrywam swoje zainteresowania. Co najbardziej lubimy robić i poznawać w wolnym czasie? W jaki sposób możemy dowiadywać się więcej o tym, co nas interesuje, i rozwijać swoje zainteresowania? Czy nasze zainteresowania mogą się zmieniać, kiedy poznajemy nowe rzeczy?

Spróbuję czegoś nowego – odwaga do działania. Jakiej nowej zabawy, aktywności albo umiejętności chcielibyśmy spróbować? Jak możemy się czuć, kiedy robimy coś po raz pierwszy? Co ciekawego możemy odkryć o sobie, kiedy próbujemy nowych zabaw i aktywności?

Kim mogę zostać w przyszłości? – poznajemy świat zawodów. Z jakimi ciekawymi zawodami spotykamy się w naszym otoczeniu? Czy dziewczynki i chłopcy mogą wybierać te same zawody? Jak nasze zainteresowania i umiejętności mogą łączyć się z tym, czym zajmują się dorośli?

O czym marzę? – rozmawiamy o pomysłach, planach i przyszłości. Co najbardziej podoba nam się w tym, o czym marzymy? Jak wyobrażamy sobie siebie, kiedy będziemy starsi? Co możemy zrobić już teraz, aby nasze małe i duże marzenia mogły się kiedyś spełnić?

I ETAP EDUKACYJNY - KLASY I–III

I. BEZPIECZNI KAŻDEGO DNIA.

Bezpiecznie każdego dnia – dbam o siebie i innych. Jakie zasady pomagają nam dbać o bezpieczeństwo w szkole, podczas zabawy i wycieczek? Jak możemy przewidzieć, że jakiś pomysł lub zachowanie może być niebezpieczne? Co możemy zrobić, gdy zauważymy, że ktoś swoim zachowaniem naraża siebie lub innych na niebezpieczeństwo?

Zatrzymaj się, pomyśl, zdecyduj – uczę się podejmować bezpieczne decyzje. O czym warto pomyśleć, zanim zdecydujemy się coś zrobić? Czy zachowanie innych zawsze oznacza, że my także powinniśmy zrobić to samo? Jak możemy odmówić udziału w czymś, co wydaje nam się niebezpieczne?

Kiedy dzieje się coś trudnego – wiem, gdzie szukać pomocy. Które trudne sytuacje możemy próbować rozwiązać samodzielnie, a w których potrzebujemy pomocy dorosłego? Po czym możemy rozpoznać, że sytuacja staje się niebezpieczna? Do kogo możemy zwrócić się o pomoc w szkole i poza nią?

Pomagam mądrze i bezpiecznie – poznaję podstawowe zasady pierwszej pomocy. Dlaczego przed udzieleniem pomocy trzeba najpierw zadbać o własne bezpieczeństwo? Co możemy zrobić, kiedy widzimy osobę, która potrzebuje pomocy? Jakie numery alarmowe powinniśmy znać i jakie informacje trzeba przekazać podczas wzywania pomocy?

Bezpieczeństwo to także odpowiedzialność – moje decyzje mają znaczenie. W jaki sposób nasze zachowanie może wpływać na bezpieczeństwo innych? Dlaczego przestrzegamy zasad także wtedy, gdy nikt nam o nich nie przypomina? Co możemy zrobić, kiedy popełnimy błąd lub przez nasze zachowanie wydarzy się coś niebezpiecznego?

II. EMOCJE – ROZPOZNAJĘ, WYRAŻAM, RADZĘ SOBIE.

Co czuję i dlaczego? – uczę się rozpoznawać i nazywać swoje emocje. Po czym możemy rozpoznać, jaką emocję właśnie przeżywamy? Czy nasze ciało może podpowiadać nam, co czujemy? Czy zawsze od razu wiemy, dlaczego pojawiła się dana emocja?

Emocje są informacją – czego mogą nas nauczyć o nas samych? O czym mogą nam mówić złość, smutek, strach czy radość? Czy jedna sytuacja może wywołać kilka różnych emocji? Dlaczego warto zauważać swoje emocje, zamiast je ignorować?

Kiedy emocje stają się silne – uczę się odzyskiwać spokój. Po czym możemy zauważyć, że emocja staje się bardzo silna? Jakie sposoby mogą pomóc naszemu ciału i myślom odzyskać spokój? Dlaczego warto najpierw się uspokoić, zanim coś powiemy lub zrobimy?

Nie wyszło tak, jak chciałem – uczę się radzić sobie z niepowodzeniem i trudnymi emocjami. Dlaczego niepowodzenie może wywoływać silne emocje? Co możemy zrobić, kiedy coś nam nie wychodzi mimo naszych starań? Jak odróżnić „jeszcze tego nie potrafię” od „nigdy tego nie zrobię”?

Nie ze wszystkim muszę radzić sobie sam – proszenie o pomoc też jest umiejętnością. Po czym możemy rozpoznać, że potrzebujemy czyjegoś wsparcia? Dlaczego czasami trudno jest powiedzieć komuś, że sobie z czymś nie radzimy? Jak możemy poprosić o pomoc i komu możemy zaufać?

III. DOBRE RELACJE – ROZMAWIAM, WSPÓŁPRACUJĘ, SZUKAM ROZWIĄZAŃ.

Dobre relacje nie tworzą się same – co pomaga je budować? Po czym poznajemy, że ktoś traktuje nas z szacunkiem? Jakie nasze zachowania pomagają budować zaufanie? Co każdy z nas może zrobić, aby innym dobrze było w naszej klasie?

Słowa mają znaczenie – jak mówić, żeby nie ranić innych? Dlaczego te same słowa mogą być dla jednej osoby zabawne, a dla innej przykre? Jak możemy powiedzieć o swojej złości lub niezadowoleniu bez obrażania drugiej osoby? Co możemy zrobić, kiedy powiedzieliśmy coś, co kogoś zraniło?

Żart czy przykreść? – uczę się zauważać granice drugiej osoby. Po czym możemy poznać, że druga osoba przestała dobrze się bawić? Czy coś nadal jest żartem, jeśli bawi tylko jedną stronę? Jak możemy zareagować, kiedy widzimy, że ktoś jest wyśmiewany lub poniżany?

Pokłóciliśmy się i co dalej? – rozmawiam, słucham i szukam rozwiązania. Poznajemy zasady mediacji. Dlaczego w konflikcie każda ze stron może widzieć tę samą sytuację inaczej? Co pomaga nam wysłuchać drugiej osoby, nawet kiedy jesteśmy na nią źli? Jak możemy szukać rozwiązania, które uwzględnia potrzeby obu stron?

IV. MĄDRZE I BEZPIECZNIE KORZYSTAM Z INTERNETU I TECHNOLOGII.

Technologia może pomagać – uczę się korzystać z niej mądrze. Do czego Internet i urządzenia cyfrowe mogą być nam potrzebne? Kiedy technologia pomaga nam się uczyć, tworzyć lub komunikować? Po czym możemy poznać, że ekran zaczyna zabierać czas innym ważnym aktywnościom?

Moje bezpieczeństwo w sieci – chronię siebie i swoje informacje. Które informacje o sobie powinniśmy chronić? Dlaczego nie wszystko, czym chcemy się podzielić, powinno trafić do Internetu? Kiedy przed zrobieniem czegoś w sieci warto poprosić dorosłego o pomoc?

Coś w Internecie mnie przstraszyło lub zaniepokoiło – co mogę zrobić? Jak możemy zareagować, kiedy zobaczymy w Internecie coś, co budzi niepokój? Dlaczego nie musimy sami rozwiązywać trudnych sytuacji w sieci? Komu możemy powiedzieć o tym, co wydarzyło się podczas korzystania z Internetu?

Prawda, pomyłka czy internetowa sztuczka? – nie wszystko w sieci jest prawdziwe. Czy zdjęcie, film lub informacja w Internecie zawsze pokazują prawdę? Co możemy zrobić, kiedy nie jesteśmy pewni, czy jakaś informacja jest prawdziwa? Dlaczego warto pytać, sprawdzać i zastanawiać się, zanim w coś uwierzymy?

Ekran i świat poza ekranem – dbamy o równowagę, ruch i relacje. Po czym możemy zauważyć, że spędzamy przed ekranem zbyt dużo czasu? Czego potrzebują nasze ciało i mózg oprócz aktywności cyfrowej? Dlaczego rozmowa, wspólna zabawa i bycie razem są ważne dla naszego samopoczucia?

V. ZDROWIE I DOBRE NAWYKI – DBAM O SIEBIE KAŻDEGO DNIA.

Mój zdrowy dzień – czego potrzebują ciało i mózg? Co każdego dnia pomaga naszemu organizmowi dobrze funkcjonować? Dlaczego potrzebujemy zarówno aktywności, jak i odpoczynku? Które codzienne wybory mają wpływ na nasze zdrowie i samopoczucie?

Ruch daje siłę – odkrywamy, jak aktywność wpływa na ciało i samopoczucie. Co dzieje się z naszym ciałem podczas ruchu? Czy aktywność może wpływać również na nastrój i koncentrację? Jak znaleźć taki rodzaj ruchu, który sprawia nam przyjemność?

Sen i odpoczynek – regeneracja jest ważna. Po czym poznajemy, że jesteśmy zmęczeni? Dlaczego mózg również potrzebuje odpoczynku?

Jak sen może wpływać na nasze samopoczucie, naukę i zachowanie następnego dnia?

Jedzenie i woda dają energię – uczę się dokonywać zdrowych wyborów. Dlaczego nasz organizm potrzebuje różnorodnego jedzenia? Jak jedzenie i picie wpływają na naszą energię i koncentrację? Jakie codzienne wybory pomagają nam dbać o zdrowie?

Małe nawyki, duże znaczenie – dbam o higienę i zdrowie. Które czynności higieniczne wykonujemy każdego dnia i dlaczego? W jaki sposób nasze nawyki mogą chronić nie tylko nas, ale również innych? Dlaczego o zdrowie warto dbać każdego dnia, a nie dopiero wtedy, kiedy źle się czujemy?

VI. LUBIĘ SIEBIE I SZANUJĘ SWOJE GRANICE – ODKRYWAM WŁASNĄ WARTOŚĆ.

Lubię siebie – odkrywam swoje mocne strony. Co w sobie lubię i z czego jestem dumny? Czy mocną stroną musi być tylko coś, co potrafimy zrobić bardzo dobrze? Jak możemy zauważać własne postępy, zamiast porównywać się z innymi?

Każdy rozwija się w swoim tempie – nie muszę porównywać się z innymi. Dlaczego nie wszyscy uczymy się tych samych rzeczy w tym samym czasie? Jak możemy się czuć, kiedy ciągle porównujemy swoje osiągnięcia z osiągnięciami innych? Na czym możemy skupić uwagę zamiast sprawdzania, czy jesteśmy lepsi lub gorsi od innych?

Moje ciało jest moje – poznaję i chronię swoje granice. Po czym możemy rozpoznać, że jakieś zachowanie drugiej osoby przekracza nasze granice? Jak możemy jasno powiedzieć „nie” lub „stop”? Co możemy zrobić, kiedy ktoś mimo naszej odmowy nadal nie szanuje naszych granic?

Coraz więcej potrafię – rozwijam samodzielność i wiarę we własne możliwości. Co potrafimy dziś zrobić samodzielnie, czego jeszcze niedawno nie umieliśmy? Czy prośenie o pomoc oznacza, że nie jesteśmy samodzielni? Jak małe sukcesy mogą pomagać nam podejmować kolejne wyzwania?

VII. KAŻDY JEST WAŻNY – EMPATIA, SZACUNEK I AKCEPTACJA.

Nie stoję z boku – jak reagować, kiedy ktoś jest wyśmiewany, odrzucany lub krzywdzony? Po czym możemy zauważyć, że komuś w grupie dzieje się krzywda? Co możemy zrobić, kiedy widzimy wyśmiewanie, dokuczanie lub wykluczanie? Dlaczego czasami trudno stanąć po stronie osoby, którą inni odrzucają?

Okulary Ciekawości – próbuję spojrzeć z perspektywy drugiej osoby. Czy zawsze wiemy, dlaczego ktoś zachował się w określony sposób? O co możemy zapytać, zamiast od razu oceniać drugą osobę? Co może się zmienić, kiedy spróbujemy zobaczyć sytuację jej oczami?

Jak być obok, kiedy komuś jest trudno? – o empatii i mądrym pomaganiu. Po czym możemy zauważyć, że ktoś może potrzebować naszego wsparcia? Czy pomaganie zawsze oznacza robienie czegoś za drugą osobę? Jak możemy zapytać, jakiego rodzaju pomocy ktoś potrzebuje?

Inny nie znaczy gorszy – różnimy się i możemy być razem. Czym ludzie mogą się od siebie różnić? Czego możemy nauczyć się dzięki spotkaniu osób innych od nas? Jak możemy sprawić, aby każdy czuł, że ma miejsce w naszej klasie?

Dobro podaj dalej – małe gesty mają znaczenie. Jak niewielki gest może zmienić czyjś dzień? Dlaczego życzliwość może wpływać na atmosferę całej klasy? Co możemy zrobić, żeby dobro nie kończyło się na jednej osobie?

VIII. UCZĘ SIĘ I ODKRYWAM ŚWIAT.

Jeszcze nie potrafię – ale mogę się nauczyć. Co oznacza słowo „jeszcze”, kiedy mówimy: „jeszcze tego nie potrafię”? Co pomaga nam nie rezygnować, kiedy nauka czegoś wymaga czasu? Jak możemy zauważać własne postępy?

Błąd też uczy – wykorzystuję niepowodzenie, żeby spróbować jeszcze raz. Czego możemy dowiedzieć się dzięki popełnionemu błędowi? Dlaczego błąd nie oznacza, że jesteśmy w czymś „słabi”? Co możemy zmienić przy następnej próbie?

Jak lubię się uczyć? – poznaję sposoby, które mi pomagają. Czy wszyscy najlepiej uczymy się w taki sam sposób? Co pomaga nam się skupić i zapamiętywać? Jak możemy sprawdzić, który sposób uczenia się jest dla nas pomocny?

Pytam, szukam, sprawdzam – odkrywam różne sposoby poznawania świata. Dlaczego pytania pomagają nam się uczyć? Gdzie możemy szukać wiedzy: w książkach, rozmowach, obserwacji, doświadczeniach i źródłach cyfrowych? Jak możemy sprawdzić, czy znaleziona informacja jest wiarygodna?

IX. JESTEM CZĘŚCIĄ KLASY, SZKOŁY I ŚWIATA.

Moja klasa – każdy ma w niej swoje miejsce. Co sprawia, że możemy czuć się częścią klasy? Co możemy zrobić, kiedy zauważymy, że ktoś zostaje sam lub jest pomijany? W jaki sposób każdy z nas wpływa na atmosferę w klasie?

Wspólna przestrzeń, wspólna odpowiedzialność – dbamy o nasze miejsce. Za co możemy być wspólnie odpowiedzialni jako klasa? Dlaczego warto dbać o rzeczy i miejsca, z których korzystają wszyscy? Co możemy zrobić, kiedy widzimy, że ktoś nie dba o wspólną przestrzeń?

Mam wpływ – moje decyzje i działania mają swoje skutki. Czy nawet małe decyzje mogą wpływać na innych? Jak możemy przewidywać skutki swoich działań? Co możemy zrobić, kiedy nasza decyzja okazała się niewłaściwa?

Moja rodzina, moja szkoła, moja miejscowość, moja ojczyzna – poznaję wspólnoty, do których należę. Do jakich różnych wspólnot należymy? Co może łączyć ludzi należących do jednej wspólnoty? Jak możemy dbać o miejsca, tradycje i symbole ważne dla naszej społeczności i kraju?

Mały człowiek też może zmieniać świat – działamy dla innych i dla przyrody. Co dobrego możemy zrobić dla innych w swoim najbliższym otoczeniu? Na jakie sprawy dotyczące naszej klasy, szkoły lub środowiska mamy wpływ? Jak wspólne działanie może prowadzić do większej zmiany?

X. MOJE ZAINTERESOWANIA, TALENTY I MARZENIA.

Co mnie ciekawi? – odkrywam swoje zainteresowania. Po czym możemy poznać, że coś naprawdę nas interesuje? Jak możemy dowiedzieć się więcej o tym, co nas zaciekało? Czy zainteresowania mogą się zmieniać wraz z nami?

Talent czy ćwiczenie? – odkrywam, jak rozwijają się nasze umiejętności. Czy trzeba od razu świetnie robić coś, co nas interesuje? Co zmienia się, kiedy ćwiczymy i próbujemy kolejny raz? Kto może wspierać nas w rozwijaniu zainteresowań i umiejętności?

Spróbuję czegoś nowego – poznaję swoje możliwości. Jakiej nowej bezpiecznej aktywności, umiejętności lub dziedziny chcielibyśmy spróbować? Co może nam pomóc zrobić pierwszy krok, kiedy trochę obawiamy się nowego? Czego możemy dowiedzieć się o sobie dzięki nowym doświadczeniom?

Świat zawodów – poznajemy różne zawody i ich znaczenie. Jakie zawody spotykamy w naszym otoczeniu? Dlaczego różne zawody są nam potrzebne? Czy dziewczynki i chłopcy mogą interesować się tymi samymi zawodami i wykonywać je w przyszłości?

O czym marzę? – myślę o przyszłości i swoich możliwościach. Jakie marzenia mogą mieć dzieci dotyczące swojej przyszłości? Czy nasze marzenia mogą się zmieniać, kiedy lepiej poznajemy siebie i świat? Co możemy robić już dziś, aby rozwijać to, co jest dla nas ważne?

II ETAP EDUKACYJNY – KLASY IV–VIII

I. BEZPIECZEŃSTWO, ODPOWIEDZIALNOŚĆ I POMOC.

Bezpieczeństwo zaczyna się od decyzji – jak chronić siebie i innych? Jak rozpoznawać sytuacje, które mogą być niebezpieczne lub ryzykowne? Jak nasze decyzje i zachowania wpływają na bezpieczeństwo innych?

Sytuacja kryzysowa – wiem, jak reagować i gdzie szukać pomocy. Co pomaga odpowiedzialnie działać w sytuacji nagłej lub niebezpiecznej? Kiedy możemy działać samodzielnie, a kiedy konieczna jest pomoc dorosłych lub odpowiednich służb?

Pierwsza pomoc – pomagam mądrze i bezpiecznie. Od czego powinniśmy zacząć, kiedy widzimy osobę potrzebującą pomocy? Dlaczego podczas udzielania pomocy najpierw trzeba zadbać o własne bezpieczeństwo? Jak prawidłowo wezwać pomoc i przekazać najważniejsze informacje?

II. EMOCJE, ODPORNOŚĆ PSYCHICZNA I SZUKANIE POMOCY.

Emocje jako informacja – uczę się rozumieć siebie. Co nasze emocje mogą mówić o tym, co jest dla nas ważne? Jak rozpoznawanie emocji może pomagać świadomie wybierać sposób reagowania?

Kiedy emocje i napięcie stają się bardzo silne – uczę się bezpiecznie odzyskiwać równowagę. Po czym mogę rozpoznać w swoim ciele, myślach i zachowaniu, że napięcie staje się zbyt duże? Jakie bezpieczne sposoby mogą pomóc zmniejszyć napięcie i poradzić sobie z bardzo silnymi emocjami? Kiedy własne sposoby już nie wystarczają i warto zwrócić się o pomoc do zaufanej osoby dorosłej?

Trudność nie oznacza końca – buduję odporność psychiczną. Co pomaga wrócić do działania po niepowodzeniu, zmianie lub trudnym doświadczeniu? Jak odróżnić wytrwałość od stawiania sobie nierealnych wymagań?

Nie muszę radzić sobie sam – buduję swoją sieć wsparcia. Kto może należeć do mojej sieci wsparcia w szkole i poza nią? Dlaczego prośenie o pomoc jest przejawem odpowiedzialności, a nie słabości?

III. RELACJE, KOMUNIKACJA I PRZECIWDZIAŁANIE PRZEMOCY.

Słowa mają konsekwencje – komunikacja, która buduje albo niszczy relacje. Jak wyrażać złość, sprzeciw i własne zdanie bez poniżania drugiej osoby? Co możemy zrobić, kiedy nasze słowa kogoś zraniły?

Żart, docinek czy przemoc? – uczę się rozpoznawać granice. Kiedy żart przestaje być żartem i zaczyna ranić?

Plotka, obgadywanie i wykluczanie – przemoc nie zawsze jest widoczna. Jak wykluczanie i obgadywanie wpływają na osobę, której dotyczą, oraz na całą grupę? Co możemy zrobić, żeby nie wzmacniać takich zachowań?

Nie jestem tylko świadkiem – mam wpływ na to, co dzieje się w grupie. Dlaczego czasami za osobą krzywdzącą stoi wiele osób, a przy osobie krzywdzonej zostaje niewielu? Jak można bezpiecznie zareagować, kiedy jesteśmy świadkami krzywdzenia lub wykluczania?

Od konfliktu do porozumienia – poznajemy zasady mediacji. Dlaczego dwie osoby mogą zupełnie inaczej widzieć tę samą sytuację? Co pomaga naprawdę wysłuchać drugiej strony? Jak szukać rozwiązania uwzględniającego potrzeby obu stron?

IV. ŚWIAT CYFROWY, MEDIA I NOWE TECHNOLOGIE.

Mój cyfrowy ślad – prywatność, wizerunek i odpowiedzialność. O czym warto pomyśleć, zanim opublikujemy coś o sobie lub innej osobie? Dlaczego ochrona prywatności i wizerunku ma znaczenie?

Hejt i wykluczanie w internecie – reaguję, zamiast pozostawać obojętnym. Co możemy zrobić, kiedy doświadczamy lub jesteśmy świadkami przemocy w sieci? Gdzie szukać pomocy, gdy sytuacja przekracza nasze możliwości poradzenia sobie z nią?

Prawda czy manipulacja? – krytycznie odbieram treści w sieci. Jak sprawdzać informacje, zanim uznamy je za prawdziwe? Jak media, reklamy i influencerzy mogą wpływać na nasze emocje, opinie i decyzje?

Sztuczna inteligencja – pomoc w myśleniu czy myślenie za mnie? Jak AI może wspierać uczenie się i rozwijanie pomysłów? Kiedy korzystanie z AI zaczyna ograniczać samodzielne myślenie? Dlaczego informacje uzyskane od AI również trzeba sprawdzać?

Online i offline – dbam o cyfrową równowagę. Po czym możemy zauważyć, że świat cyfrowy zajmuje zbyt dużo miejsca w naszym życiu? Dlaczego relacje, ruch, sen, odpoczynek i zainteresowania poza ekranem są ważne dla dobrostanu?

V. ZDROWIE, PROFILAKTYKA UZALEŻNIEŃ I ODPOWIEDZIALNE WYBORY.

Zdrowie ma wiele wymiarów – dbam o ciało i psychikę. Jak ruch, sen, odżywianie, odpoczynek i relacje wpływają na nasze funkcjonowanie? Które codzienne nawyki mogą wspierać nasze zdrowie i dobrostan?

Uzależnienie – kiedy tracimy wolność wyboru? Czym różni się nawyk od sytuacji, w której zaczynamy tracić kontrolę nad swoim zachowaniem? Dlaczego zarówno niektóre substancje, jak i zachowania mogą prowadzić do uzależnienia? Po czym można zauważyć, że coś zaczyna zajmować zbyt ważne miejsce w naszym życiu?

„Wszyscy tak robią” – presja grupy a moje decyzje. Dlaczego czasami robimy coś tylko dlatego, że robią to inni? Co może pomóc zachować własne zdanie i odmówić w sytuacji nacisku?

Fakty czy mity? – krytycznie myślę o używkach i zachowaniach ryzykownych. Dlaczego wokół alkoholu, nikotyny i innych substancji psychoaktywnych pojawia się wiele mitów? Gdzie szukać rzetelnych informacji o ich wpływie na zdrowie i rozwój młodego człowieka?

Moje wartości, moje decyzje – rozpoznaję sytuacje ryzykowne. Jak nasze wartości, cele i plany mogą pomagać w podejmowaniu decyzji? Co możemy zrobić, kiedy sytuacja zaczyna przekraczać nasze granice lub staje się ryzykowna?

Kiedy problem zaczyna przejmować kontrolę – nie zostaję z nim sam. Jak rozpoznać, że zachowanie własne lub bliskiej osoby zaczyna budzić niepokój? Dlaczego szybkie zwrócenie się po pomoc może mieć znaczenie? Do kogo można zwrócić się o wsparcie?

VI. POCZUCIE WŁASNEJ WARTOŚCI, CIAŁO I GRANICE.

Moja wartość nie zależy od porównywania się z innymi. Co pomaga budować poczucie własnej wartości? Jak zauważać własny rozwój i mocne strony bez tworzenia rankingu „lepszy–gorszy”?

Każdy rozwija się we własnym tempie – różnice są naturalną częścią dorastania. Dlaczego rozwój i dojrzewanie mogą przebiegać u każdego inaczej? Jak traktować siebie i innych z szacunkiem mimo różnic?

Moje ciało zasługuje na szacunek – jest czymś więcej niż wygląd. Co oznacza zdrowa i życzliwa relacja z własnym ciałem? Co nasze ciało pozwala nam robić, przeżywać i doświadczać poza tym, jak wygląda?

Presja wyglądu i porównań – jak nie zgubić siebie? Skąd biorą się przekazy dotyczące tego, jak „powinniśmy” wyglądać? Jak media społecznościowe mogą wpływać na sposób, w jaki postrzegamy siebie?

Moje granice – mam prawo je komunikować i obowiązek szanować granice innych. Jak jasno komunikować swoje granice i reagować, kiedy ktoś ich nie respektuje? Jak rozpoznawać i szanować granice drugiej osoby?

VII. RÓŻNORODNOŚĆ, EMPATIA I WRAŻLIWOŚĆ SPOŁECZNA.

Jedna sytuacja – różne perspektywy. Dlaczego różni ludzie mogą inaczej rozumieć i przeżywać tę samą sytuację? Czy zrozumienie perspektywy drugiej osoby oznacza, że musimy się z nią zgodzić?

Różnimy się i możemy się od siebie uczyć. Jak różnice między ludźmi mogą wzbogacać grupę? Co możemy zyskać dzięki poznawaniu osób o innych doświadczeniach, potrzebach i sposobach funkcjonowania?

Pomoc, która wspiera, a nie odbiera samodzielność. Dlaczego warto zapytać drugą osobę, czy i jakiej pomocy potrzebuje? Jak wspierać osoby z różnymi potrzebami, szanując ich samodzielność?

Inne kultury, zwyczaje i tradycje – poznaję zamiast oceniać. Co możemy zyskać dzięki poznawaniu innych kultur i tradycji? Jak okazywać szacunek wobec tego, co różni się od naszych własnych doświadczeń?

Empatia także wtedy, gdy się różnimy. Czy możemy próbować zrozumieć osobę, z którą się nie zgadzamy lub której nie lubimy? Jak zachować szacunek mimo różnicy zdań?

VIII. UCZENIE SIĘ, ROZWÓJ I SPRAWCZOŚĆ.

Jak uczy się mój mózg? – poznaję strategie skutecznego uczenia się. Co pomaga lepiej rozumieć, zapamiętywać i wykorzystywać wiedzę? Jak sprawdzić, które sposoby uczenia się rzeczywiście mi pomagają?

Koncentracja i regeneracja – uczę się zarządzać swoją uwagą. Co pomaga, a co przeszkadza nam się skoncentrować? Dlaczego mózg potrzebuje odpoczynku, przerw i snu?

Błąd, porażka, trudność – informacja, a nie wyrok. Czego możemy dowiedzieć się dzięki błędom i niepowodzeniom? Jak oddzielić myśl „to mi się nie udało” od przekonania „nie nadaję się”?

Kiedy nauka nie działa – szukam innej drogi. Co możemy zmienić, kiedy dotychczasowy sposób uczenia się nie przynosi efektów? Jak korzystać z pomocy i informacji zwrotnej, żeby zrobić kolejny krok?

Pytam, sprawdzam, łączę wiedzę – ciekawość prowadzi do odkrywania. Jak pytania, doświadczenia i samodzielne poszukiwanie pomagają naprawdę rozumieć? Dlaczego warto sprawdzać informacje i łączyć wiedzę pochodzącą z różnych źródeł?

IX. OBYWATELSKOŚĆ, WSPÓLNOTA I ODPOWIEDZIALNOŚĆ SPOŁECZNA.

Mam prawa i obowiązki – jestem częścią społeczności szkolnej. Jak korzystać ze swoich praw, jednocześnie szanując prawa innych? Dlaczego prawa i odpowiedzialność są ze sobą związane?

Mam wpływ na moją klasę i szkołę. W jakich sprawach uczniowie mogą mieć realny wpływ? Jak przejść od pomysłu do wspólnego działania?

Współpraca buduje społeczność – razem możemy więcej. Co sprawia, że grupa staje się wspólnotą, w której każdy może czuć się ważny? Jak dzielenie się odpowiedzialnością wpływa na współpracę?

Patriotyzm na co dzień – troszczę się o swoją społeczność i ojczyznę. Jak codzienne działania mogą być przejawem troski o wspólne dobro? Jak szacunek do własnej historii i tradycji może łączyć się z otwartością na innych?

Małe działania, większa zmiana – odpowiedzialność za ludzi i środowisko. Na jakie sprawy w naszym najbliższym otoczeniu możemy mieć wpływ? Jak nasze codzienne decyzje mogą wpływać na innych ludzi i środowisko?

X. DOBROSTAN, PASJE I PRZYSZŁOŚĆ.

Co mnie ciekawi i w czym jestem dobry? – poznaję swoje zasoby. Jak odkrywać własne mocne strony, zainteresowania i możliwości? Czy mocna strona zawsze musi wiązać się z ocenami i osiągnięciami szkolnymi?

Pasje i zainteresowania – moja przestrzeń siły i rozwoju. Co daje mi robienie czegoś, co naprawdę mnie interesuje? Jak pasja może pomagać odpoczywać, rozwijać się, budować relacje i lepiej poznawać siebie? Co mogę zrobić, żeby znaleźć zainteresowanie, jeśli jeszcze nie wiem, co naprawdę mnie ciekawi?

Świat zawodów się zmienia – poznaję różne możliwości. Jak zmieniają się zawody wraz z rozwojem technologii i społeczeństwa? Czy istnieją zawody „dla kobiet” i „dla mężczyzn”?

Moje wybory, moja przyszłość – poznaję siebie, zanim podejmę decyzję. Co warto brać pod uwagę, myśląc o dalszej edukacji i przyszłej pracy? Jak zainteresowania, wartości, predyspozycje i mocne strony mogą pomagać w podejmowaniu decyzji?

Nie muszę już dziś wiedzieć, kim będę – uczę się świadomie planować przyszłość. Dlaczego nasze plany i zainteresowania mogą się zmieniać? Co mogę robić już dziś, żeby poznawać swoje możliwości i pozostawiać sobie różne drogi na przyszłość?

DODATKOWE PROPOZYCJE TEMATÓW Z ZAKRESU BEZPIECZEŃSTWA W SYTUACJACH KRYZYSOWYCH I NADZWYCZAJNYCH – KLASY IV–VIII.

Sygnaly alarmowe i komunikaty ostrzegawcze – wiem, jak reagować w sytuacji zagrożenia.

Ewakuacja z budynku i miejsca zagrożenia – zasady bezpiecznego postępowania.

Gdy zabraknie prądu, wody lub łączności – jak zachować się w sytuacji kryzysowej?

Numery alarmowe i wiarygodne źródła informacji – gdzie szukać pomocy i informacji o zagrożeniu?

Plecak ewakuacyjny – co może być potrzebne w przypadku nagłej ewakuacji?

Bezpieczne miejsce i schronienie – jak zachować się podczas alarmu i bezpośredniego zagrożenia?

Pożar, powódź, wichura, burza i inne zagrożenia – jak bezpiecznie reagować?

Niebezpieczne i podejrzane przedmioty – czego nie dotykać i kogo powiadomić?

Dezinformacja i panika w sytuacji kryzysowej – jak sprawdzać informacje i zachować spokój?

Moja rodzina w sytuacji zagrożenia – zasady kontaktu, miejsce spotkania i podstawowy plan działania.

ROZDZIAŁ VIII

FORMY I METODY REALIZACJI PROGRAMU WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNEGO

Realizacja Programu wychowawczo-profilaktycznego odbywać się będzie w ramach:

Zajęć specjalistycznych:

- dydaktyczno-wychowawczych i opiekuńczych
- dydaktyczno-wyrównawczych
- korekcyjno-kompensacyjnych
- logopedycznych
- rewalidacji
- rozwijających kompetencje emocjonalno-społeczne
- rozwijających uzdolnienia.

Zajęć obowiązkowych i pozalekcyjnych.

Programów i projektów:

- „Spójrz inaczej”
- „Szkoła promująca zdrowie”
- „Iskra odporności”
- „Apteczka Pierwszej Pomocy Emocjonalnej”
- „Strażnicy Uśmiechu”
- „Trzymaj formę”
- „Szkoła z klasą”
- Projekt „Wartości”.

Działan wychowawców, nauczycieli i rodziców/opiekunów prawnych zgodnie z potrzebami szkoły w danym roku szkolnym.

Mediacji, jako sposobu rozwiązywania konfliktów.

Spotkań z rodzicami/opiekunami prawnymi:

- w dużych grupach mających charakter ogólny z udziałem całego grona rodziców/opiekunów prawnych
- w małych grupach mających charakter indywidualnych konsultacji lub grup wsparcia.

Wymiana informacji pomiędzy nauczycielem/wychowawcą a rodzicem/opiekunem prawnym odbywa się poprzez dziennik elektroniczny Librus, pocztę służbową.

Metody realizacji.

1. Metody aktywizujące jednostkę i środowisko: quizy, konkursy plastyczne, muzyczne, literackie, szkolne uroczystości, przedstawienia teatralne, działalność kół zainteresowań,

pomoc koleżeńska, szkolenia rodziców/opiekunów prawnych oraz nauczycieli, Drzwi Otwarte, zawody sportowe, wycieczki, warsztaty.

2. Metody podające: mini wykład, pogadanka, rozmowa kierowana, dyskusja, projekcja filmów edukacyjnych.

ROZDZIAŁ IX

KSZTAŁCENIE UCZNIÓW WYNIKAJĄCE Z MIGRACJI

WSKAZÓWKI DLA NAUCZYCIELI, WYCHOWAWCÓW ORAZ SPECJALISTÓW

1. Ułatwienie uczniom doświadczającym migracji integracji w polskiej szkole, pomoc w nauce oraz stworzenie poczucia bezpieczeństwa w nowej sytuacji:
 - doskonalenie kompetencji nauczycieli w pracy z uczniami doświadczającymi migracji
 - wzajemne kształtowanie pozytywnych postaw i tolerancji polskich uczniów i cudzoziemskich koleżanek oraz kolegów względem siebie
 - wspieranie uczniów ukraińskich mających traumę związaną z wojną
 - zachęcanie uczniów z Ukrainy do integrowania się z nowym środowiskiem
 - przybliżenie polskiej kultury i tradycji (spotkania klasowe, uroczystości szkolne, konkursy, wystawy i prezentacje multimedialne)
 - włączenie do działań adaptacyjnych proponowanych przez szkołę chętnych rodziców i uczniów
 - działania Zespołu ds. dzieci doświadczających migracji, zapewniającego pomoc psychologiczno-pedagogiczną (zajęcia integracyjne, kreatywne, udział w projektach oraz w warsztatach z zakresu radzenia sobie ze stresem, uczenie obniżania napięcia oraz kierowanie uczniów i rodziców do odpowiednich instytucji pomocowych).
2. Uwrażliwienie uczniów, nauczycieli na obecność uczniów cudzoziemskich:
 - włączenie chętnych polskich uczniów do pomocy cudzoziemcom w nauce i opanowaniu programu nauczania
 - umożliwienie udziału cudzoziemcom w dodatkowych lekcjach języka polskiego na terenie szkoły
 - propagowanie serdeczności, życzliwości i współpracy wśród uczniów i nauczycieli.
3. Organizowanie pomocy rzeczowej i materialnej dla rodzin.
4. Reagowanie na każdy sygnał świadczący o pogorszeniu samopoczucia i naruszeniu poczucia bezpieczeństwa uczniów – obcokrajowców:
 - ścisła współpraca pomiędzy dyrekcją, wychowawcami klas, nauczycielami, pedagogiem/pedagogiem specjalnym, psychologiem szkolnym oraz uczniami i ich rodzicami
 - utrzymywanie stałego kontaktu wychowawców klas z rodzicami uczniów
 - natychmiastowe reagowanie na wszelkie objawy ksenofobii, które mogą się pojawić (zarówno w stosunku do uczniów cudzoziemskich, jak i polskich).

ROZDZIAŁ X

Projekt Wartości

ODDZIAŁ PRZEDSZKOLNY

Oddział przedszkolny – Piękno

I półrocze	II półrocze
1. Gdzie ukrywa się piękno wokół nas? Czy każdy może dostrzegać piękno w czymś innym?	1. Czy dobre słowa też mogą być piękne? Jak możemy tworzyć piękno w naszej grupie?

I ETAP EDUKACYJNY

Klasa I – Wspólnota

I półrocze	II półrocze
1. Co możemy zrobić, żeby każdy czuł się ważny w grupie? 2. Dlaczego razem możemy więcej? 3. Po co nam wspólne zasady? 4. Co możemy zrobić z trudnymi emocjami, żeby było nam razem dobrze? 5. Co pomaga nam lepiej się zrozumieć?	1. Czy każdy z nas może być inny? 2. Jak znaleźć pomysł, który połączy całą klasę? 3. Jak wrócić do wspólnej zabawy po kłótni lub nieporozumieniu? 4. Kiedy warto prosić o pomoc? 5. Czy ekran może zastąpić zabawę i przyjaźń? – odkrywamy wartość relacji z innymi.

Klasa II – Solidarność

I półrocze	II półrocze
1. Jesteśmy jak puzzle – każdy jest ważny, razem tworzymy całość. 2. Jak wyglądałby świat, gdyby każdy myślał tak samo, czuł tak samo i potrzebował tego samego? 3. Jak reagować, gdy ktoś jest źle traktowany? 4. Jak zauważyć, że ktoś potrzebuje wsparcia? 5. Czy można się nie zgadzać i nadal traktować się z szacunkiem?	1. Każdy jest w czymś dobry – jak możemy wykorzystać swoje mocne strony, aby pomagać sobie nawzajem? 2. Co sprawia, że możemy polegać na sobie? 3. Czy sukces kolegi lub koleżanki może być także naszym powodem do radości? 4. Dlaczego warto słuchać pomysłów innych, kiedy działamy razem? 5. Czy każdy może zostać bohaterem codzienności?

Klasa III – Odpowiedzialność

I półrocze	II półrocze
1. Czy powiedzenie prawdy wymaga odwagi? 2. Co zrobić, gdy popełnię błąd? 3. Co zrobić, gdy emocje podpowiadają mi coś, czego później żałuję? 4. Zanim powiem, zanim kliknę... 5. Zaufanie – jak je zdobyć i nie zgubić? 6. Czy każdy ma wpływ na atmosferę w klasie?	1. Jak odróżnić fakty od opinii, zanim powtórzymy informację o kimś? 2. Czy rozmowa lub mediacja może nam pomóc odpowiedzialnie rozwiązać konflikt? 3. Czy reagowanie na krzywdę innych jest częścią naszej odpowiedzialności? 4. Czy prośenie o pomoc też jest oznaką odpowiedzialności? 5. Co zrobić, gdy bardzo się staram, a nadal mi nie wychodzi? 6. Skąd mam wiedzieć, która decyzja będzie najlepsza?

II ETAP EDUKACYJNY

Klasa IV – Szacunek

I półrocze	II półrocze
1. Czy można szanować kogoś, z kim się nie zgadzamy? 2. Dlaczego tak często oceniamy innych, zamiast próbować ich zrozumieć? 3. Czy szacunek do siebie jest tak samo ważny jak szacunek do innych? 4. Czy każdy zasługuje na szacunek, nawet jeśli popełnia błędy? 5. Jak powiedzieć „nie” i postawić granicę, nie raniąc drugiej osoby?	1. Czy w świecie online łatwo zapomnieć o szacunku do innych i samego siebie? 2. Czy silne emocje zwalniają nas z okazywania szacunku? 3. Czy powinniśmy bardziej dbać o rzeczy własne, niż wspólne? 4. Czy przeklinanie jest brakiem szacunku wobec innych? 5. Czy nasze codzienne zachowania pokazują, jaki mamy stosunek do innych ludzi?

Klasa V – Sprawiedliwość

I półrocze	II półrocze
1. Czy każdy zasługuje na drugą szansę? 2. Skąd wiemy, że nasza opinia o kimś jest sprawiedliwa? 3. Czy można być w pełni sprawiedliwym wobec osób, które szczególnie lubimy? 4. Co zrobić, gdy widzę niesprawiedliwe lub krzywdzące zachowanie? 5. Czy sprawiedliwość wymaga odwagi?	1. Jedno zdjęcie, jeden komentarz – czy to wystarczy, aby sprawiedliwie ocenić człowieka? 2. Czy sprawiedliwie znaczy „po równo”? 3. Czy każdy konflikt ma tylko jedną prawdę? 4. Czy można być niesprawiedliwym wobec samego siebie? 5. Jak podejmować decyzje, które są sprawiedliwe dla wszystkich?

Klasa VI – Prawda

I półrocze	II półrocze
1. Jak odróżnić fakty od opinii, manipulacji i fałszywych informacji? 2. Dlaczego uczciwość pomaga budować zaufanie między ludźmi? 3. Na ile jesteśmy sobą w relacjach z innymi? 4. Czy można oszukiwać samego siebie?	1. Czy słowa w Internecie mają taką samą moc jak wypowiedziane „twarzą w twarz”? 2. Czy oceny zawsze pokazują prawdę o naszych umiejętnościach? 3. Czy warto mówić innym prawdę o tym, co myślimy i czujemy? 4. Czy zawsze warto znać prawdę?

Klasa VII – Dobro

I półrocze	II półrocze
1. Czy dobro wobec innych powinno zaczynać się od dobra wobec siebie? 2. Czy warto rozwijać w sobie dobroć, tak samo jak wiedzę i umiejętności? 3. Czy pomaganie zawsze jest dobre? 4. Czy dobroć oznacza słabość?	1. Jak rozmawiać o dobroci, nie oczekując pochwał? 2. Czy w Internecie łatwo zapomnieć o dobru drugiego człowieka? 3. Czy dobro wymaga odwagi? 4. Czy zawsze wiemy, jaki wpływ mają nasze dobre działania na innych?

Klasa VIII – Wolność

I półrocze	II półrocze
1. Wolność a presja otoczenia – jak zachować własne zdanie? 2. Wolność wyboru szkoły – jak podjąć decyzję ważną dla swojej przyszłości? 3. Czy moje wybory są naprawdę moje – co wpływa na nasze decyzje?	1. Czy wolność oznacza, że mogę robić wszystko, na co mam ochotę? 2. Czy nowe technologie zwiększają naszą wolność, czy ją ograniczają? 3. Czy można być wolnym od własnych nawyków i przyzwyczajeń?

4. Czy wolność i odpowiedzialność mogą istnieć bez siebie?	4. Kiedy trwać przy swoim zdaniu, a kiedy otworzyć się na argumenty innych?
--	---

ROZDZIAŁ XI

EWALUACJA PROGRAMU WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNEGO

W ustaleniu, czy realizowany Program przynosi oczekiwane efekty, niezbędna jest jego ewaluacja. Należy kontrolować zarówno przebieg procesu, jak i osiągnięte wyniki. Proces powinien być kontrolowany przez bieżące monitorowanie, a uzyskane informacje wykorzystywane do modyfikacji samego Programu (jeżeli wystąpi taka potrzeba). Ewaluację Programu należy przeprowadzić pod koniec każdego roku szkolnego.

Proponowane narzędzia badawcze:

- wywiady z uczniami, rodzicami i nauczycielami
- kwestionariusz/ankieta skierowana do wychowawców
- kwestionariusz/ankieta dla uczniów
- kwestionariusz/ankieta dla rodziców i nauczycieli
- analiza trudności wychowawczych, problemów szkolno-środowiskowych i profilaktycznych przeprowadzona przez Pedagogę i Psychologa szkolnego, na podstawie danych zebranych od nauczycieli, wychowawców klas, rodziców i uczniów,
- dokumentacja szkolna
- obserwacje.

Za realizację Programu wychowawczo-profilaktycznego szkoły odpowiedzialni są wszyscy pracownicy szkoły. Dyrektor szkoły czuwa nad prawidłowością jego realizacji. Program wychowawczo-profilaktyczny Szkoły Podstawowej nr 1 w Tarnowie Podgórny może być modyfikowany w trakcie realizacji.

Program wychowawczo-profilaktyczny opracował zespół nauczycieli w składzie:

1. Beata Bronowicka
2. Anna Dzięcioł
3. Hanna Grzegorzewska-Markiewicz
4. Katarzyna Kaniewska